

VESTI IZ SLOVENIJE

VOLITVE. — Prišlo je poročilo, da je bilo v vasi Gojčice, župnija Črniče, oddanih 60% glasov v črno skrinjico. Isto poročilo tudi pove, da se je isti primer zgodil tudi v mali vasi Vrtovin, župnija Kamnje. Omenjeni župniji ležita na Vipavskem. Poročilo dalje pove, da je bilo na vsem Vipavskem neverjetno veliko število glasov oddanih proti sedanjemu režimu in da so komunisti po volitvah slabe volje. Prebivalci zgoraj omenjenih vasi so bili pred leti navdušeni partizani. Sedaj so se spuntali in obrnili komunizmu hrbet.

Od Sv. Petra pri Gorici je prišlo sledeče volilno poročilo: "Našo občino so razdelili na več malih volišč. Na vsakem volišču je bila stroga kontrola v katero skrinjico se spuščajo kroglice. Volit smo morali iti vsi, le najbolj korajžni so uspeli izostati. Radi zelo stroge kontrole so črne skrinjice dobile malo glasov. Drugače pa slišimo iz drugih krajev, kjer so pokazali več poguma in večino glasov oddali v črne skrinjice. Vi, ki živite v svobodnem svetu, pišite in vpijte v svet, da so bile volitve prisiljene, kontrolirane in da o kakšni svobodi pri njih ni bilo niti govora."

URADNO ODERUŠTVO. — Na Primorskem pobirajo kmetom seno in ga plačujejo po 1.70 Din. za kg. Ker so pa kmetom

Društvo sv. Katarine bo praznovalo srebrni jubilej v soboto

Društvo sv. Katarine št. 29 Zapradske slovenske zveze bo praznovalo v soboto 20. maja srebrni jubilej v SND na St. Clair Ave. Začetek bo ob 8:30 zvečer.

Ob tej priložnosti bodo poseben počastitveni ustanovitelj-tedanj gl. odbornik Joseph Ponikvar ter članice-ustanoviteljice.

Cenjeno občinstvo je prijazno vabljen na udeležbo, zlasti pa članstvo Zapadne slovenske zveze v Clevelandu. Veselični odbor bo pripravil za vse izvrstno zabavo in najboljšo postrežbo. Za ples bo igral Pete Sokach orkester.



Vremenski prerok pravi:

Deloma oblačno. Malo izpremembe v temperaturi danes in ponoči.

Tri na dan

Konvencija SDZ je odločila, da se pri njenem glasilu umakne slovenščina iz prve strani kam zadej. Z drugo besedo: degradirali so mili slovenski jezik ter s tem zadali ponižanje vsem Slovanom.

Kmalu zatem je bil zaključek konvencije in, čujte in strmite, delegacija je navdušeno zapela: Hej Slovani!

Slava taki zavednosti! Stari slovenski borci se obračajo v grobu in si tišajo ušesa, da ne bi slišali, kaj počno njih potomci.

premal ali pa skoro nič sena pustili za krmljenje njihove živine, so primorani kupovati to isto seno nazaj od zadrug in ga morajo plačevati po 7 Din. za kg. 400% dobiček. Kje je oduševstvo in kapitalizem?

DAVKI. — Kmet iz Cerkna piše svoji sestri v Italijo: "Davčni pritisk letos je nepopisen. Za solato, ki smo jo že davno snedli, moramo plačevati davek. Ponovno brskajo po naših kašah, kletih in shrambah če ima še kdo kako zrno žita, kako žlico zabele, da mu še tisto vzamejo. Na vsak način nas hočejo pripraviti do tega, da bi še v tem letu postali člani skupnega kotla.

Pri volitvah smo zmetali nad 30% glasov v črno skrinjico."

Albin Gaser

vodja katoliških delavcev na Jesenicah umrl v begunstvu v Argentini.

V majskih dneh 1945. leta se je pridružil slovenski begunski množici in pribežal v Avstrijo. Mnogo je trpel v begunstvu zadnja leta, ko se ga je lotila zahrbtna bolezen.

V Argentini se je bolezen — rak v grlu — naglo razvijala in po silnem trpljenju je 28. aprila v Cordobi umrl.

Komaj je odrasel šolskim klopem, že ga je zajela jeseniška tovarna. Bister po naravi, borbena in vztrajna kakor je bil, se je kaj kmalu uveljavil med delavci in prešel v prve vrste delavskih borcev. Jugoslovanska strokovna zveza je v njem našla idealnega strokovničarja.

Albin Gaser je bil zvest pristajaš krščanskega delavskega gibanja in delavske strokovne organizacije, kateri je temelje postavil dr. Janez Evangelist Krek. Dobro je poznal Krekove sociološke spise, skrbno je preštudiral socialne okoliščine rimskih papežev in dosledno se je držal smernic, ki jih je v njih našel. Četudi mu marksistično socijalistična literatura ni bila neznana in je s socialisti že zaradi poklicnih opravkov in skupnega nastopanja bil v tesnih in prijateljskih vezeh, je vendarle ostal dosleden in zvest pravemu katoliškemu socialnemu nauku in je odločno odklonil z marksizmom prepojeni krščanski socializem, v katerega je pred leti zašla Jugoslovanska strokovna zveza in se tako izneverila svojemu poslanstvu med katoliškim delavstvom.

Sedaj v miru počiva ob vzhodu Cordobskih gor in čaka dneva vstajenja. Bog, kateremu je zvesto služil in iz ljubezni do njega vdano prenašal silno trpljenje, je sedaj njegovo plačil. Dobri Bog naj bo tudi tolažnik Gaserjevi družini, ki je svojega očeta zelo ljubila in spoštovala. Z njo sočustvuje vsa velika slovenska begunska družina v Argentini. Lik Albina Gasera pa naj živi med nami v najlepšem spominu.

Beograd. — Vladimir Dedijer, ki je tajnik odbora za inozemske zadeve jugoslovanske skupščine, je izjavil, da pošilja Sovjetska zveza svoje čete v Bolgarijo in da gradi preko Donave pontonske mostove med Rumunio in Bolgarijo.

Važne resolucije konvencije delavcev oblačilne industrije

Ena izmed resolucij priporoča spojitve CIO in AFL. Nastop proti plemenski diskriminaciji.

Cleveland. — V torek popoldne je konvencija zastopnikov delavcev oblačilne industrije (Amalgamated Clothing Workers) soglasno sprejela resolucije za spojitve CIO in AFL, za sprejem Trumanovega programa civilnih svoboščin in da bi Zed. države prevzele moralno vodstvo sveta.

Te resolucije so bile sprejete po iskrenem in ognjevitnem govoru Philipa Murray-a, predsednika CIO organizacije.

Resolucija o civilnih svoboščinah ugotavlja, da zlo in diskriminacija še vedno obstajata, da je linčarska postava še vedno marsikje zakon in da je volilna pravica še zmerom zanikana mnogim državljanom bilo pod to ali ono pretvezo. Resolucija obtožuje "demagoge v kongresu in izven njega" zatekanja k totalitarni tehniki, — "kar škoduje ameriški demokraciji tako doma kakor v inozemstvu."

Z ozirom na delanje razlik med plemeni, je dejal dr. Channing H. Tobias iz New Yorka:

"Osebnost črnca, ki orje in stopa za plugom na jugu, bi morala biti prav tako sveta kakor osebnost predsednika Zed. drž. Najhujša diskriminacija na svetu je diskriminacija napram človeku, ki je drugačne polti."

Denarna škoda železniške slanke znaša 20 milijonov

Poleg družb so najbolj prizadeti štrajkarji pa tudi oni ki so bili zaradi stavke prisiljeni na brezdelje.

Šest dni trajajoča stavka železniških kurjačev je povzročila približno 20 milijonov dolarjev škoda na plačah in železniških dohodkih.

Vodstvo NYC železnice izjavlja, da ji je povzročila stavka \$12,000,000 izgube v tovrstnem in potniškem prometu, štrajkarji in oni, ki so bili zaradi te stavke prisiljeni na brezdelje, pa so imeli od dva do tri milijone dolarjev izgube.

Vodstvo Pennsylvania železnice pravi, da so njeni uslužbenici izgubili 5 milijonov dolarjev na plačah. Uradniki Southern Railroad družbe pravijo, da še niso izdelali proračuna, vendar so gotovi, da bo šla izguba v milijone.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

Nekatere novonaseljske družine si urejajo stanovanja. Prosimo, če kdo more pomoči s kuhinjsko opremo. Ponudbe sprejema naša pisarna.

Vstopnice za Spominsko akademijo (4. junija) so že v razprodaji in sicer v Slovenski pisarni, v slaščičarni Oražem v SND, v trgovini Jože Grdina in pri odbornikih Lige.

Dr. Zorelove ugotovitve na tajni seji v sobi št. 208 Lincoln hotela v New Yorku

Kakor smo že včeraj sporočili, bomo pričeli v ponedeljek objavljati prevod uradnega stenografiranega zapisnika izpovedi, ki jih je podal zasljevalcem Kongresnega odbora za preiskovanje neameriških aktivnosti Matthew Cvetič, v Pittsburghu rojeni Slovenec, ki je kot član komunistične partije v resnici deloval kot tajni obveščevalec FBI ustanove. Njegova razkritja so nadvse zanimiva in značilna, zlasti ona, ki se tičejo nekaterih slovenskih bratskih in drugih organizacij, ki so — hote ali ne hote — nasledle komunističnim zlatoustim ukanam. Iz izjav dr. Slavka Zoreta, uradnika jugoslovanske ambasade v Washingtonu, podanih na tajni seji komunističnih "gauleiterjev" v Lincoln hotelu soba št. 208 v New Yorku, bodo naši čitatelji videli, kakšne so prav za prav glavne in edine dolžnosti vsakega pravovernega komunista in člana partije, pa naj je slednji državljan katere koli države, — naj je Slovenec, Hrvat ali Srb!

Le pazno zasledujte potek tega zaslišanja! Jamčimo vam, da ne boste zehali od dolgočasje in da boste dobili dokaj vpogleda v to anarhistično zaroto, ki res ni stranka v političnem smislu besede, ampak "Partija," da se tako že po označbi razlikuje od običajnih političnih strank, katerim pripadajo povprečni državljani z vsemi svojimi vrlinami in napakami.

Taft odgovarja na Trumanove obtožbe in mu jih vali pred njegov lastni prag

Truman, ki vidi pri političnih nasprotnikih vsepolno napak, ne vidi gangsterstva in zločinov v svojem lastnem domačem okrožju — v Kansas Cityju, je rekel Taft.

WASHINGTON. — Senator Robert A. Taft iz Ohio je v torek večer na radijskem omrežju obtožil predsednika Trumanova "politične nemarnosti," ker trpi "lakomnost, privilegije in zločinstvo" v Kansas Cityju in celo "v Beli hiši sami."

To je bil Taftov odgovor na Trumanove napade na republikance, ki jih je Truman napadel v svojem govoru v Chicagu večer poprej.

Truman bo spravljal Zedinjene države na kant

Taft je obdolžil administracijo, da dela tretjo svetovno vojno "možno" z neprestanim govorjenjem o Rusiji in z zmešano inozemsko politiko. Senator Taft je dalje izjavil, da obstoji Trumanova "križarska vojna" v tem, da "obljubuje vsakomur vse in da bo spravljal Zed. države v bankrot ali na kant."

S svojo filozofijo o 6-milijardnem zdravstvenem programu 5-milijardnem Brannan programu, z regulacijo mezd, delovnih ur itd., bo kmalu vsaki gospodinjstvu ukazano, "kaj mora kuhati."

Nato je Taft napadel predsednika Trumanova, ki poziva na izvolitev kongresa, ki bi bil njegova lutka in bi samo prikimal vsemu, kar bi administracija odločila, kar bi imelo za posledico, popolno vladno kontrolo nad ameriškim ljudstvom.

Sovjetska zveza je izpulila in odvlekla iz Nemčije že za 18 milijard raznega blaga

Tako izgleda v resnici sovjetska komunistična "velikodušnost" v okrnitvi nemških reparacij.

BERLIN. — Visoka komisija Zed. držav v Nemčiji je 16. maja izjavila, da je Sovjetska zveza odvlekla iz leta 1945 iz Nemčije že za 18 milijard dolarjev raznega materiala in blaga.

To je odgovor Zapada na naznanilo Jožeta Stalina, da je Sovjetska zveza okrnila reparacije, o katerih pravi, da jih ima še vedno dobiti iz Nemčije, za polovico, in da bo preostalo vsoto reparacij, \$3,171,000,000. Propagandna mašina izločene Nemčije je šla takoj v akcijo ter začela brenkati Nemcem na strune "velikodušja" Sovjetske zveze.

Kakšna pa je resnica? Komisija izjavlja, da je Sovjetska zveza odzvela doslej Nemčiji z zaslugom proizvodnje, legitimnih reparacij kakor tudi z oplenjenjem do \$18,000,000,000.

Kakšno je to velikodušje
Ta "velikodušna" sovjetska gesta pomeni v resnici sledeče: VSAK DELAVEC bo moral

NOVI GROBOVI

Rose Potočnik
Po dolgi bolezni je preminula v Mt. Sinai bolnišnici Rose Potočnik, rojena Kapun, stara 58 let, stanujoča na 448 E. 157. St. Tukaj zapuša žalujočega soproga Josepha, rojen v fari Sv. Uraj, vas Knezovci na Hrvatskem, ter sina Josepha, ml., sinahona Veronica, vnukinja Cheryl ter več sorodnikov. Rojena je bila v vasi Nova Sela, fara Čakovec na Hrvatskem, kjer zapuša brata Michaela, sestro Ano in več sorodnikov. Tukaj je bivala 37 let. Bila je članica dr. Sv. Ana št. 4 S. D. Z. in pod št. 41 S. Z. Z. Pogreb se bo vršil v soboto iz Jos. Žele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. Čas ni še določen.

Anton Godina
Po kratki bolezni je preminul v Collinwood Clinic bolnišnici dobro poznan Anton Godina, star 63 let, stanujoč na 19702 Mohawk Ave. Tukaj zapuša žalujočo soprogo Brigito, rojeno Kerzan, doma iz vasi Bob pri Ljubljani, sina Anthony, sinahona Mildred ter 2 vnuka Mark in Gary; brata Vinka in veliko sorodnikov. Rojen je bil v vasi Herculane na Primorskem, kjer zapuša brata Josepha in dve sestrji Antonijo in Cecilijo ter več sorodnikov. Tukaj je bival 37 let ter je bil član dr. Waterloo Camp št. 281 W. O. W. Bil je aktiven na društvenem polju. Zadnjih 5 let je bil vpokojen. 15 let prej je vodil trgovino s sadjem (fruit store) na Waterloo Rd. in 156. St. Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob 1:30 uri iz Jos. Žele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. ter na Highland Park pokopališče.

Dorothy Tomasir
Po dolgi bolezni, ki se je pričela že pred 25 meseci, je Mrs. Dorothy Tomasir, ki je bila roj. Miljenic, umrla v sredo zvečer na svojem domu v Rock Creek, O. Bila je stara 61 let ter rojena v Ivanič Kloštaru na Hrvatskem, odkoder je prišla sem leta 1907. Zapuša moža George in pet otrok: Mary Host, Nicholas Hayden, Mildred DiCillo, Michael in Sam Hayden ter deset vnukov. Bila je članica srbskega društva Bratska sloga in Majke Božje Bistričke št. 47 HBZ. Družina lastuje farmo v Rock Creek, O., Ashtabula County. Pogreb bo v soboto ob 1. uri popoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62. St. v srbsko cerkev sv. Save in potem na rusko pravoslavno pokopališče.

Panjuškin pojde v Moskvo

Washington. — Sovjetski ambasador Aleksander Panjuškin je izjavil pretekli teden, da odpotuje ta teden v Moskvo na "kratek dopust." Sovjetska ambasada je naznanila, da bo Panjuškin odpotoval s poljsko ladjo Batory.

producirati za \$4,500 več blaga kot bi bila njegova normalna proizvodnja, da se nadoknadi to, kar je Rusija že vzela. Jakob Kaiser, minister zapadne Nemčije, je izjavil, da Rusi sami priznavajo, da jemljejo za \$50,000,000 mesečno iz sedanje nemške proizvodnje.

Kako je pa z našimi "reparacijami" v Nemčiji? — Tako! — Zed. države so dale doslej Nemčiji že za dve milijardi dolarjev vrednosti pomoči, in skupno z ostalimi zavezniki p o m a g a j o hraniti nemško prebivalstvo v ameriški, angleški in francoski zoni.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Deseta obletnica—

V petek ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pok. Josepha Ferkul v spomin 10. obletnice njegove smrti.

Tone Šubel bo pe—

Pevski zbor "Rožmarin" je povabil za prihodnjo nedeljo opernega pevca Toneta Šubla, da bo gostoval v soli na njihovem koncertu v Ambridge, Pa. Začetek koncerta bo ob treh popoldne. Mr. Šubel bo zapel nekaj starih slovenskih narodnih pesmi.

Nove uniforme—

Godba dr. sv. Jožefa št. 169 KSKJ bo priredila, kot znano, v nedeljo 21. maja sijajen varietni program v Slovenskem domu na Holmes Ave. Začetek bo točno ob 7 zvečer. Po koncertu bo v zgornji dvorani prav prijetno presenečenje za vse. Godbeniki bodo ob tej priliki prvič nastopili v svojih novih uniformah, ki so zares nekaj lepega.

Važna seja—

Članstvo dr. Ribnica št. 12 SDZ bo imelo važno sejo jutri večer 19. maja v navadnih prostorih. Članstvo naj se udeleži v velikem številu, da bodo slišali poročila delegatov s konvencije.

Poplava ogroža tudi državo Minnesoto in obe Dakoti

V Winnipegu je deževalo vso noč, kakor da bi vode še ne bilo dovolj.

St. Paul, Minn. — Mnoge kraje v Minnesoti in obeh Dakotah pere ponovno deževje in naraščajoče reke Mississippi, Red in James River grozijo velikim okrožjem s poplavo. V okrožju Atkinsa, Minn., je velika povodnja, kakršne ne pomni že 50 let. Vremenski urad napoveduje veliko deževje in poplave tudi v Južni Dakoti.

Winnipeg, Kanada. — Po novih nalih narasla voda čedalje bolj izpodjeda jezove v Winnipegu, kjer je noč in dan na delu 50,000 civilistov in 5,000 vojakov.

Kakor da vode še ni dovolj, je pričelo v torek zvečer deževati in je deževalo vso noč. Jezovi se pod pritiskom vode čedalje bolj udajajo in če se porušijo, bo zadela nesreča tisoče domov.

Msr. Franz Jachym v Rimu; zdaj bo sprejel škofovsko posvečenje

Rim. — Anvstrijski monsignor, ki je v zadnjem trenutku pred oltarjem v katedrali sv. Štefana na Dunaju odklonil škofovsko čast, se je premislil in bo sprejel posvečenje. To je msgr. Franz Jachym, ki je zdaj v Rimu, ker bo posvečen v škofa v petek, in sicer po odredbi papeža Pija XII.

Papež je sprejel newyorškega škofa

Rim. — Dne 14. maja je papež Pij XII. sprejel v privatni avdienci Msgr. Josepha Flannelija, pomožnega newyorškega škofa, ki je prispel v Rim z romarji ob priliki sv. leta.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HENDERSON 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 98 Thurs., May 18, 1950

MATH TEKAVEC:

Pojdimo na Spominsko akademijo!

(4. junija 1950)

Posrečena je misel, da se priredi za 5. obletnico naše največje narodne tragedije, zverinskega pokolja tisočih naših bratov Spominska akademija v čast tem žrtvam! Ne samo njim, — vsem, ki so od leta 1941 do 1945 umirali za ideale svobode, velja ta prireditel. V teh časih se je zgostilo nad našo rodno zemljo vse gorje, ki ga je tako mojstersko izrazil pesnik Jeremija Kalin v Črni maši:

„... struga
umirajočega, sežigajočega, ubijajočega Besnila
križa zvitega, kot za vislice s kljukami obitega
in sekire zamahujoče
izdrte iz snopa
starožitega;
iz dne
podsuvajočega se skalovja
v brezna globoka
kamor nas pahnila
je bratova roka,
nečloveško trda
stisnjena pest
kot srp ostra, kot kladivo topa,
mrka kot morilčeva vest,
Boga ko!noča
in nam tiščoča
še z daj — ojoj! —
živo srce ob mrljice.

Iz dna
glas moj —
(grl umirajočih odmev)
k Tebi kliče:

Kdo bo obstal,
Gospod!
Je sam sebe razdejal,
bo poginil Moj Rod?!

(Črna Maša, 19-20.)

Ko bomo gledali prizore, ki so posvečeni njim, ki so dali življenje svoje za to — upam, da bodo njih žrtve „kot seme, ki umre in rodi stoteri sad.“ Če s trepetajočim srcem žalosti spominjajo se jih jokamo za njimi — pa nam je opora upanje, da so oni dosegli cilj, za katerega so umirali.

Saj je naš škof dr. Gregorij Rožman zapisal v pastirskem pismu leta 1943:

„Palme mučeništva so zrasle tudi na naših tleh. Naša domača zemlja je orošena z mučeniško krvjo naših bratov in sester, ki ste jih poznali, z njimi delali, z njimi v cerkev hodili, z njimi živeli. Morali so dati življenje, ker so odklanjali, česar po vesti in svojem prepričanju niso mogli in niso smeli storiti. Zvesti in stanovitni so bili v veri, zato so morali pasti.

Ni prav nobenega dvoma, da smo v teh pravih mučeniških dobili vzvišene vzornike in prekrasne zglede mučeništva.

In da se živi oddolžimo mrtvim, naj ne bo zavednega Slovence, ki čuti in živi katoliško, da bi ne poromal na to prireditev, ki je edinstvena, kar smo jih doživeli. Nič ne dvomim, da nas je mnogo, ki imamo te žrtve v lastnem rodu, bratje in sestre smo njim, ki jih je strlo nasilje! Kje so njih grobovi...? Skupen grob, skupen spomin naj bo ta prireditev za vse žrtve — bodisi, da so umirali kot Slovenci, ki so branili slovensko domovino ali so kot ameriški vojaki padli za iste ideale svobode. Da, skupen je bil ta visoki cilj obojnim. Zato — brat, sestra, oče, mati, sin hči — ki živi v Clevelandu in ti bije slovenska ter katoliško srce, pridi v Cleveland in stare naše domovine, pridi v nedeljo, dne 4. junija popoldne ob štirih v veliko dvorano Slovenskega Narodnega Doma na St. Clairu in prinesi na ta slovenski „Decoration Day“ šopek cvetja, posodico olja hvaležne ljubezni, ki jo prižigimo našim dragim junakom v čast. — Ves čisti dobček je namenjen Ligi, ki skrbi in podpira tiste, ki so odvisni od tuje pomoči, tako da ob spominu na mrtve istočasno pomagamo živim!

SPOMNITE SE S KAKIM DAROM SLOVENSkih BEGUNCEV!

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Kak so stari Miklin svinje kupovali

To je šče te bilo, gda so stari Miklin s svinjami tržili. Ednok so se spravili na Goričko svinje kupovat. Na glavi so meli mali krenjščacek, v zobaj pa čilak, pa so kadili proti Bogojni, kak da bi železnica šla. Med potjov so šče ednok poglednoli, čil majo vse pejnaze, te so pa stopili bole. Gda so šli proti Kobilji, so potegnoli znotrašnjega žepa kanticio z žganicov. Malo so poglednoli okoli, čil jih ne bi ge što poskrma gledao, te so pa pošteno gutnoli. Kantica je nej ravno mala bila, pa je že hajdi falilo, gda so jo v žep djali.

Močno so si odejnili pa šli pomali naprej. Gda so prišli že skoro v Kobilje, so začnoli pitati, ge bi se dali kakši gujček kupiti. Po dugom spitavanji, so jih dreca pri ednoj hiži pitala, kakše bi radi kupili.

„Ja, sprotolešnje bi rad, ka je te že ležej domou spravim,“ so pravili Miklin i stopičkali proti hlevom, kama so njim pokazala deca.

„Ge je pa te mate, ka se nikaj ne vidiš,“ so pitali Miklin, gda so napinjali oči, pa so li nej mogli zaglednoli gujčkov v hlevi.

Te so njim pa tej kenjerešje pravili: „Gja sunce je preveč močno, zdaj pa te ne vidite v kmičen hlev. Probajte malo notri stopiti, mogoče te te bole vidli pa je pošlatajte!“

Stari Miklin so rejsan notri v hlev stopili pa so začnoli bašlati, čil bi ge za kakšega gujčka prijali. Likli zabadav so iskali, gujčkov so nej mogli najti. Te so pa šтели vo iti — dveri pa zaprejte.

„Hele! hele! Kam pa te zdaj delao!“ Zdaj so Miklin komaj varali, ka so jih šmrklavci za nos vodili. Začnoli so brsati v dveri, ka so se hlevoje trosili. Gda so pa vidili, ka se dveri nikak neščejo odprejti, so je pa pri meri nehali.

Ovi huncetjve so pa voni smejali pa jih spitavali, kak se njim kaj gujčeki vidiš. Stari Miklin so v hlevi nej bili ravno dobre vole.

Začnejo bandekivati z hleva: „Ej, vi padurje, že vam jes pokazem, naj samo vo pridem. Tak vas namegočem, ka te vse mukali. Čil mi pa lepo odprete, te vam pa nikaj zun delao.“

Liki vse je bilo zabadav; deca so se čil duže ž njij šengarila, ka so šče bole čemerni gratali. Potegnoli so z žepa kanticio, na štero bi že skoro pozabili, pa so na čemere vse vo spili rekši: „Najbo, ka več kuraže dobim, mogoče te ležej vo pridem.“

Miklin so bili takše vrste človek, da ka so ednok napnoli, to so dosegnoli, čiravnoje vse praščalo. Velki so Bogzna nej bili, liki močni tak, ka so se metali s kakšim šte glodašom. Bili so pa tudi ovak prefrigani pa bister; znali so vsefele huncetorije.

Te, gda so kanticio spraznili, so pa začnoli pomali bruliti v hlevi kak kakši gujček. Deca voni so se pa tak smejala, ka so vse doteo metala.

Stari Miklin so bili v nevoli, ka ne bi kakši starejši prišli domo, pa bi se njim smejali, zato ka so jih deca v hlev zaprla. Te so pa vse napnoli, ka bi vo prišli, Deco so prosili za Boga

miloga, ka bi jih vo pustila. Gda so pa vidili, ka jih ne bogajo, so se razčemerili.

Zagnali so se v dveri, ka so čepi dol spokali, oni so pa naglavički vo z hleva telebnoli. Gda so se srečno gor pobrali, te pa bojok domov. Tak so bežali, gujčkov so pa nej kupili.

CHICAGO

Operacijo je srečno prestao Matjaš Kustec, liki je izda v bolnišnici.

Naglo je zbetežao naš mladi rojak Joe Kovač. Tudi on je v bolnišnici.

Vmrli so v starom kraji na Doljni Bistrici Ivan Somen. Dočakali so starost 74 leta. V Čikagi imajo dosta poznanstva. Naj v miri počivlejo! — Tudi v starom kraji, na Hotizi, je vmro Štefan Gorkiš v 54. leti. Rojeni je bio v Turnišči i bio soldak že v prvoj bojni i bio ranjeni. Poklicani je bio tudi v drugo svetovno vojno. V Čikagi zapuščja sestro Klaro Vrašič.

Poročila sta se v soboto 13. maja Jožef Kozlar i Jannie Sweeney. Na mnoga srečna leta!

CLEVELAND

Selili so se zadnje čase naši Clevelandi. Mrs. Sobočan, štera je dozdaš s svojov familijov živela odzgora v hiži Mr. Frank Čeha na E. 45, se je odselila v bližino stanovanja svoje sestre Mrs. Markolia na Schaefer Ave. V dozdašnjem Sobocanovo stanovanje so se pa odselili Korenovi i Mr. Tuni Hozjan. Oboji so dozdaš imeli premalo stanovanje na ravno tistoj cesti.

Novi avtomobil so kupili i ga dobijo te dneve Mr. i Mrs. Francis. Želemo jim dosta srečne i vesele vožnje!

Duhovne vaje

Cleveland, O. — Sv. Ambrož pripoveduje o nekem mladeniču, da je živel zelo razuzdano. Ko se je pa nekoč odpravil na daljše potovanje, je v tem času popolnoma izpremenil svoje življenje. Vrnil se je v rojstno mesto, in ko je nekega dne srečal svoj nekdanjo prijateljico, je šel mimo nje, ne da bi jo pogledal. Ona se temu začudi in misli, da je ni spoznal; približa se mu ter mu reče: „Jaz sem ta in ta.“ On pa odvrne: „Jaz pa nisem več ta in ta.“ Izpremenil se je bil ter je postal ves drugi. Tako se moramo tudi mi izpremeniti, da moramo reči z apostolom: „Živim, pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus.“

Pri duhovnih vajah imamo prilžnost, da se izboljšamo in izpopolnimo v navadnih rečeh, s katerimi se bavimo vsak dan. Vse naše napredovanje in naša popolnost je v tem, da navadne reči prav opravljamo. In ravno zato pustimo ob stran svoja navadna dela in opravke in gremo na samotni kraj, pa da se popolnoma posvetimo molitvi in premišljevanju. Sv. Makro pripoveduje, da so bili apostoli tako zaposleni s strežbo ljudi, ki so vrel skupaj, da skoraj niti jesti niso imeli časa. Ko so potem to povedali Kristusu, jim je dejal:

„Pojdte sami zase v samotni kraj in se nekoliko odpočijte.“ Če je bilo apostolom potrebno, da se odpočijejo in zberejo, koliko bolj je šele nam!

V clevelandski škofiji je pripravljen za duhovne vaje dom sv. Jožefa na 18485 Lake Shore Boulevard. Tukaj bodo prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman vodili duhovne vaje V SLOVENSKEM JEZIKU ZA ZENE. Pričetek bo v petek 2. junija ob sedmih zvečer in zaključek bo v nedeljo popoldne 4. junija z blagoslovom Najsvetejšega. V tem času, ženske, boste imele priliko odgovoriti na važno vprašanje: „Kaj je pomen življenja?“ Kdor dobro opravi duhovne vaje bo našel globok mir v duši, mir, ki ga svet ne more dati, ker pride samo od Boga.

Vabljen ste žene iz vseh slovenskih fara, da se poslužite te lepe prilike in se udeležite duhovnih vaj. Ker že ni dosti časa, prigrasite se čimprej v župništvu sv. Vida v uradnih urah ali pa pri Mrs. Frances Baraga, 1105 E. 71st St. (HE 1-5724). Prošene ste, da darujete petnajst dolarjev za vzdrževanje za te tri dni in ne bo nobenih drugih stroškov.

Rev. F. M. Baraga.

Vabilo na koncert

Euclid, O. — V Clevelandu imamo več pevskih zborov in kot vam je znano, so imeli že veččinoma vsi pevski zbori svoje spomladanske koncerte, zaostal pa je pevski zbor Adria.

Ta zbor obstoji iz samih tu rojenih fantov in deklet, ki se trudijo, da bi peli slovenske pesmi. Seveda, angleške bi jim šle mnogo lažje in boljše od rok, pa pravijo, da so Slovenci in da hočejo kot taki tudi ostati.

Vljudo ste prošeni, da podprete tudi ta zbor po svoji moči, da bo mogel nadaljevati s peškimi vajami. Koncert priredi v nedeljo 21. maja ob 3:30 popoldne v American Jugoslav Centru na Recher Ave., Euclid, O. Na programu imajo več lepih točk, da vas bodo zabavali par ur. Po koncertu bo servirana tudi večerja in za suho grlo se bo kaj dobilo, da ne boste žejni, zvečer pa bo ples.

V resnici so malo zaostali, a to ni njih krivda, kajti čakali so ti pevci na novo dvorano, na katero so jako ponosni in želijo, da bi tudi oni prispevali svoj delež v korist tega doma. Torej ne pozabite 21. maja na to mladino, ki se v resnici trudi, da bi obdržali ta pevski zbor in to seveda z vašo pomočjo. Pozdravljeni in na svidenje! — D. P.

Pismo iz domovine

Če je v naši domovini Sloveniji res tako dobro, kakor na ves „gobec trobijo naši slovenski potniški časopisi v USA, zakaj prihajajo do nas pisma naslednje vsebine? Pismo je došlo iz Brezovega dola, pošta Zagradec, Dolenjsko.

III. PISMO

Dragi prijatelj! Takoj, ko sem prejela Vaše darove, se Vam moram zahvaliti; ali ne vem, kako naj se zahvalim. Skoraj se ne morem in ne znam. Vsi smo se jokali, posebno jaz, ker se me je vendar spomnil en človek, mene in moje revne ter zapuščene otroke. Saj Vam je znano, kako živimo take sirote, ko smo tako ostale, kakor je od Vašega brata žena (Oba sta bila od komunistov ustreljena, opomba prejemnika pisma). Ali ona ima vedno pomoč od Vas, ko imate tako usmiljeno srce, da še drugim pomagata.

Jaz se Vam ne morem zahvaliti in povedati, kako smo veseli,



Kulturna kronika

Slovenske zapovedi

Naša slovenščina je, preprčani smemo biti, eden najlepših jezikov na svetu.

1. Veruj v moč in lepoto našega jezika.
2. Ne imenuj po nemarnem tujih besed.
3. Posvečuj naše narodne praznike, zahajaj predvsem v tiste templje umetnosti in prosvete, kjer se goji naša umetnost, naša znanost in naš jezik.
4. Spoštuj jezik svojega očeta in svoje matere, da bo večno živel tvoj rod.
5. Ne ubijaj s tujkami in spakedranci blagoslavja in lepote svojega jezika.
6. Ne prešestvuj s tujo navlako: ohrani svoj jezik čist in neomadeževan.
7. Ne kradi tujim jezikom besed in načina izražanja.
8. Ne pričaj po krivem zoper svoj jezik; laž je trditve, da je naš jezik trd in reven z izrazi.
9. Ne želi si mlačne in nezavedne žene, da ti ne bo vzgajala otrok v tujem jeziku in duhu.
10. Ne želi svojega bližnjega jezikovnega in duševnega blaga; naš jezik je lep in bogat, napredujemo z znanostjo, bogatimo z umetnostjo, a česar še nimamo, si moramo ustvariti sami.

Oče piše sinu. . .

Od domotožja bil sem ves bolan, ko pride pismo mi čez ocean od tebe, sin moj, tisto drobno branje, da boste tam imeli birmovanje;

da pojdeš k birmi letos tudi ti, da si izbiral botra in da si naprosil že priletnega Matevža, ki je možak, ne majavec in mevža. . .

To me veseli—in da si zdrav—me veseli — da v šoli je vse prav, da vsak nasprotno bere vse, kar more, ko vtepaš vam Marksove nazore. . .

Pa žogo, pišeš, da bi rad imel, za ribe trnek in za zbor svirel — si pevovodja? — sem čez oceane zvene mi včasih tiste pesmi

jaz in otroci, da niso celo noč spali, samo čakali so, kdaj gredo po paket. Ni za popisati, kakšno veselje je bilo, ravno tako kot bi poslal sam oče.

Zato se Vam še enkrat prav iz srca zahvaljujemo. Bog naj Vam povrne in poplača, ker jaz Vam kakor ne morem z drugim zaenkrat za dobro molitvijo.

Ne morem več pisati, ker mi moje oči zalivajo solze, ker se je spomnil en človek, da sem dobila pomoč in da bom malo oblekla svoje otroke, ker se do sedaj ni še nihče spomnil name.

Bog Vam poplačaj. (Dalje prihodnjič).

Ušel mu je pes

„Zakaj ste tako žalostni?“
„Ušel mi je pes.“
„Dajte v časopise.“
„Ali mislite, da zna moj pes čitati?“

znane, ki jih od vas prinaša radio, da sem mehak in da mi je hudo. . .
Tedaj objemam v duhu tebe, sina, grenko občutim, kaj je domovina!

Zadeneš misel, ko vprašuješ, kdaj — veliko mojo misel: Kdaj nazaj? Od nje na tujih tleh srce boleha, ker vam doma edina je uteha. . .

Kako je kipnil naš slovenski kvas! Postavil ga je tujec — ne za nas. . . Testo je naše šlo čez rob posode, zdaj nimamo ne kruha ne svobode!

Zatorej, sin moj, od srca želim, da praznik tvoj ne bo obredni dim! Naj se nad vami v cerkvi razsvetljeni prikazali jeziki bi ognjeni,

obstre naj vas po vrsti sveti Duh, da zveste, kaj je laž in kaj napa, kdo poniglav in kaj je vera kriva, kje za besedo se razbojnik skriva!

Vse drugo gre naprej in gre okrog, motor stoletij, silni večni Bog pripelje nas nazaj in vas ohrani — veruje tam, da je na naši strani!

Jaz v bluzi sivi delovni ves dan teptam, garam umazan in potan, zvečer doma, ko zlezem iz slačila, ogledam si že kupljena darila. Bo žoga. . . trnke in svirel dobiš pa športne čevlje in še kak drobiž! Od ust pritrgram si za srce mladost en liter ob nedeljah in — asado. . .

Pozdravim te! Pozdravljam hrib in dol, domačo vas, današnjo njeno bol — in znaj, ko toži šmarni zvon v doline, da z njim je nekaj moje bolečine. . .

Opomba: Asado je, na raznjščenk, argentiska narodčenk, arentinska narodna jed.

A. GRADNIK:

Kmet govori sinu

Mrzi laž in za resnico tudi proti meni vstani. Bodi mu sovrag, ki brani kvar in krutost in krivico.

Pojdi mimo brez prezira, kadar rjove volčja čreda, in ko dvom poti izbira smer ti bodi zlata sreda.

Vsem lizunom in hinavcem pljuni v lice, zajedavcem zapuri duri svoje hiše. Srd njih naj te v uho piše.

Plamenica bodi živa, kje je tema, žar je žrtve slajši kot mogote mrtve veličastnost je trohljiva.

In ostani zemlji veren. Samo z njo boš našel sebe, samo v nji, ko te zagrebe, večno boš počival miran.

Godba društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ vabi na

Varietni program

v nedeljo 21. maja

točno ob 7. zvečer

SLOVENSKI DOM NA HOLMES AVE.

Po programu bo v zgornji dvorani veliko presenečenje za vse
GODBA NASTOPI PRVIČ V NOVIH UNIFORMAH!

"SLOVENIJA" IZHAJA
DVAKRAT NA MESEC
KOT PRILOGA
AMERIŠKE DOMOVINE

Številka 10

Leto 1950

SLOVENIJA

GLASILO SLOVENSKE KATOLIŠKE SKUPNOSTI

DOPISI ZA
"SLOVENIJO"
NAJ SE POŠILJAJO
NA NASLOV:

Prof. Vinko Lipovec
447 East 156 St.
Cleveland 10, Ohio, USA.

Veliki časi in majhni ljudje

V 15. stoletju so pridrveli Turki nad Evropo in prodrli v 16. prav v njeno sredino, do Dunaja! Skoro ves krščanski svet in vsa njegova kultura je bil v nevarnosti, da utone v azijskem barbarizmu in sužnosti. Sodili bi, da bo tako velika nevarnost združila vse evropske države, da bi z združenimi močmi branile svojo svobodo, samostojnost in krščanstvo. Toda bilo je narobe!

V tedanji dobi so odločali usodo narodov njihovi vladarji. Ljudstvo ni imelo nobene ali pa zelo malo pravic pri odločanju. Malokdaj je bila Evropa tako razklana, needina in razbita kot tedaj. Posamezni kralji, knezi in kneževici niso imeli nobenega smisla za skupne nastope evropskih držav proti skupnemu nevarnemu sovražniku. Nekateri so celo koristili krščanstva in Evrope izdajali. Francija je podpirala Turke v boj proti nemškemu cesarstvu, nemški knezi so nagajali cesarju, kjer so le mogli in nekako sabotirali borbo proti Turkom, da bi okrepili svoj položaj. Benečani so se včasih borili proti Turkom, včasih so se pa tudi zvezali z njim; protestantske države so rade videle, da so sovražniki krščanstva opustošili katoliške dežele. . . Povsod le malenkostni oziri, omejena dobičkaželjnost za trenutnimi koristmi, nikjer kake širokogrudnosti in smisla za skupne zadeve krščanske Evrope.

Edini, ki je imel vedno pred očmi celotno nevarnost, ki je grozila vsemu krščanstvu, je bil rimski papež! Papeži so opominjali in podpirali po svojih močeh borbo za obrambo krščanskega sveta, za svobodo in dobrobit vseh narodov, vsi svetni mogotci so bili malenkostni, majhni, kljub kronam in škrlatu, ki so ga nosili.

Danes grozi Evropi in vsemu svetu enaka ali pa še večja nevarnost kakor v 15. in 16. stoletju. Barbarski nasilnik — komunizem ima v svojih rokah že večino srednje Evrope! Ne stoji le pred Dunajem, marveč trdno sedi že v njem samem, kakor tudi v Berlinu in v vzhodni Nemčiji.

Ali ta silna nevarnost združuje Evropo, njene države in narode v skupno obrambo? Ne! Tudi sedaj opazujemo isti pojav kot v 15. in 16. stoletju! Razklanost Evrope in njenih narodov je omogočila komunizmu, da je prišel do te moči in oblasti in, da danes grozi pogin celi Evropi in vsemu svetu. . .

Kako je mogoče, da je v Jugoslaviji komaj 2 odstotka prebivalstva prišlo do oblasti v državi in da je mogel nad njenimi narodi zavladati komunistični teror? V razdoru med Hrvatimi in Srbi moremo iskati enega najvažnejših vzrokov, glavna krivda pa pada seveda na zahodne zaveznike, ki so hoteli ali pa nevedoma celotni svetovni položaj narobe presojali.

Ali je jugoslovanske narode združila nevarnost pred nacizmom in fašizmom? Ali jih je vsaj zedinila nevarnost pred komunizmom? Velik čas je našel večinoma majhne ljudi in male politike brez prave širokogrudnosti. Kaj je delala naša vlada v Londonu? Med seboj so se prepirali za nekaj vasi, za medsebojne meje, za prazne deklaracije, med tem pa je gospodaril v deželi sovražnik in je komunizem osvajal državo... Kralj je komunistično diktaturo legitimiral s tem, ko je na pritisk angleške vlade izročil vladu Titu.

Ali je petletna komunistična tiranija v Jugoslaviji združila jugoslovanske narode, da bi vsaj sedaj, po tolikih katastrofah enotno šli na delo za osvoboditev države? Ne! Že pet let čakajo jugoslovanski narodi, da bi se njih politiki zedinili... Ali je res le nekaj vasi in okrajev, radi katerih se Hrvatje in Srbi ne morejo zediniti, krivo, da smo med seboj še vedno razbiti in razkrojeni? Če je to res, potem bo pač zgodovina enkrat izrekla svojo sodbo.

Kaj pa med nami? Ali je tudi slovensko ozračje prepojeno v velikem času z malenkostnimi vprašanji, prepirji, oziri in debatami? Ali je velik čas našel dosti velikih osebnosti med nami?

Na misel mi prihaja znana zgodba izza časa, ko smo komaj dihal pod okupatorjevo knuto, po Ljubljani so pa krožila neka pisma, kjer so si mladi ljudje delili ministrstva, generalske šarže, vodilna mesta, itd. Le otroci se igrajo s papirnati čakami generale. . .

Nekoč med okupacijo sem se nekomu silno zameril. Govoril je ves navdušen: "Po tej vojni moramo mi dobiti Koroško tja do Visokih Tud." Toda, prijatelj, sem se drznil ugovarjati, "treba je najprej domovino osvoboditi, potem šele bomo mogli govoriti, do kje bomo segli. . ." Saj veste, da so takrat po Ljubljani krožili letaki, da moramo zahtevati mejo na Visokih Turah ali morda celo pri Dunaju. . . Debatirali smo ali bo Slovenija segala do Drave ali do Visokih Tur ali celo do Dunaja, ko si je komunizem s pomočjo naših "zaveznikov" gradil v naši domovini temelje za prevzem oblasti.

Saj bi mogli naštet še več podobnih primerov! Hočem le reči: Velik čas je! Ne smemo se izgubljati v malenkostnih ali v postranskih vprašanjih, temveč imeti moramo pred seboj prvi cilj: **osvoboditev domovine!**

Narod in zgodovina bosta sodila po naših delih, ne po naših besedah. Delavcev, trdnih, odločnih, z jasnimi nazori in trezno presojo ter požrtvovalnih rabi naš čas in naš narod ne samo doma, ampak prav tako in morda še bolj v tujini.

M. S.

SPOMINSKA AKADEMIJA

v čast padlim žrtvam za svobodo
v nedeljo 4. junija ob 4 pop. v SND na St. Clairu
v Clevelandu

Pretekli teden so se spet sestali v Londonu namestniki zunanjih ministrov štirih sil, da sklepajo o mirovni pogodbi z Avstrijo; ostalo je vse pri starem, do soglasja ne morejo priti.

Kdaj bo mirovna pogodba sklenjena, ne vemo, eno pa je skoro že čisto gotovo, namreč da bo slovenski del Koroške ostal še nadalje v mejah Avstrije. Nerešen razvoj mednarodne politike, v nemali meri pa tudi skrajno nespretna politika komunističnih oblastnikov v Jugoslaviji sta preprečila uresničitev naših zahtev po združitvi slovenske Koroške z ostalo Slovenijo, 2.500 km² našega narodnega

ozemlja z nad 90.000 Slovenci bo še nadalje odtrgano od našega narodnega telesa, životarlilo v tuji državi.

Slovenci se Koroški ne bomo nikoli odrekli in ne moremo nikoli priznati meje, ki bo pustila v Avstriji nad eno desetino našega narodnega ozemlja.

Taka odločitev pa nam nalaga tudi dolžnosti. Ni dovolj, da trdim: na Koroškem je stotisoč Slovencev, ampak moramo storiti tudi vse, da bo teh stotisoč

ljudi res tudi slovensko čutilo in mislilo.

Dolžnost skrbeti za kulturno rast in gospodarski napredek bratov v tujini sicer pripada v prvi vrsti domovini, toda ta danes sama ječi pod jarmom. Razumljivo je, če naši rojaki danes podpora iz domovine odklanjajo, saj ona ni toliko namenjena utrditvi slovenstva kot utrditvi in širjenju komunizma. Milijone slovenskega denarja mečejo vladarji naše domovine za komuni-

zem na Koroškem, pa tudi del onega denarja, ki ga dajeja USA Titu, prihaja tja v iste namene, nam piše prijatelj iz Celovca. Nardono zavedni antikomunistični Slovenci pa nimajo niti toliko sredstev, da bi natisnili najpotrebnejše knjige.

Od nas, ki smo zapustili rodno grudo, bilo pred desetletji, bilo v najnovější dobi zavisi trenutno bodočnost in narodni obstanek slovenskega Korotana.

Pokažimo, da smo Slovenci,

ki se svojih dolžnosti v polni meri zavedamo in jih tudi vršimo. Združimo svoje sile in naša skromna sredstva ter podprimo svoje brate, ki so brez naše pomoči zapisani narodni smrti.

Oni nam bodo za razumevanje in pomoč hvaležni. V zavešti, da niso pozabljeni in osamljeni, se bodo trdnjeje držali naših narodnih izročil in se lažje upirali tujemu pritisku.

Danes nam je mogoče Koroško ohraniti Sloveniji še z gmotnimi sredstvi, čez nekaj desetletij jo ne bomo mogli rešiti niti s krvjo.

V. L.

Razmišljanje o

PRVOMAJSKEM PROGLASU CK KPJ

Za prvi maj je izdal CK KPJ proglas, v katerem napada Sovjetsko Zvezo čes, da se vmešava v notranje zadeve jugoslovanske države, da izvaja proti njej s svojimi sateliti nabolj surovo gospodarsko blokado in da vodi že dve leti z nezmanjšano ostrino propagandno vojno proti svoji nekdanji vojni zaveznici. Proglas pravi, da je to politika falzifikatov, laži, zaslepljevanja in zastraševanja. Toda "v mednarodnem svetu postaja vedno močnejše gibanje tistih, ki v obrambi pravične stvari naše države branijo hkrati tudi marksizem in leninizem pred revizijo." Proglas trdi, da raste številu teh iz dneva v dan. Ti ljudje vidijo v jugoslovanski borbi "iskro, ki se bo razžarela v plamen novih zmag socializma in pomagala, da bo šel nadaljni razvoj socializma po pravilni poti."

Tito in njegova klika se tako smatrajo za edino pravoverne komuniste, za pravilne tolmače Marxovega in Leninovega nauka. Stalina so kot ideologa komunistične doktrine zavrgli. Stalinizem je po njihovem revidirani marksizem. Stalin je vsaj nacionalist, če že ni imperialist.

Kot nezmotljivi tolmači Marxovega in Leninovega nauka se obrača CK KPJ na svetovni komunistični svet in ga poziva, naj se pridruži jugoslovanski borbi, "iskri," ki bo pomagala, da bo šel nadaljni razvoj socializma po pravilni poti.

Tito bi tedaj rad osnoval novo komunistično internacionalo. Internacionalo, ki bi priznavala njega in zavrgla Stalina.

Tak utis daje poziv CK KPJ na prvi pogled. Tako so ga tolmačili tudi mnogi zapadni žurnalisti. Toda njihovo mnenje je napačno ter nam zopet enkrat dokazuje, da še vedno niso razumeli mahinacij Titove politike.

Tito ni neumen človek. Tudi niso neumni Kardelj, Pijade, Djilas in Ranković, njegovi svetovalci. Oni dobro vedo, da jim manjka še precej, ja, da jim manjkajo vsi pogoji, da bi mogli postati vode neke nove komunistične internacionale. Ako jim ne bi Zapad pomagal, bi že davno nehali igrati svojo vlogo v Jugoslaviji! In sedaj naj igrajo celo neko vlogo voditeljev mednarodnega komunizma!

Poziv CK KPJ na svetovni proletarijat more imeti samo en smisel: pripraviti Stalina, ozioroma bolje rečeno sovjetsko komunistično kliko, da se pobotata z Jugoslavlani. Do iskrenega, pravega pobotanja priti ne more,

dokler so živi glavni voditelji obeh klik, ker je sedanji prepad le prevelik in je bilo le preveč gnojnice zmetane z obeh strani. Možno pa je, da pride do znosnih, normalnih odnosov, kakršni so med državami ne glede na notranjo politiko. Na to je namignil Tito v svojem razgovoru z nozemskimi časnikarji dne 29. aprila t. l. Tito pravi, da bi bilo tako pobotanje v obojnem interesu.

Ta poziv pa nam z druge strani dokazuje, da bo najbrž netočna ona vest, ki pravi, da je prišlo v vrstah CK KPJ do neenotnosti. Nekateri člani CK KPJ naj bi namreč predlagali, da se KPJ zveže z levičarsko

opozicijo meščanskih in kmečkih strank ter z njihovo pomočjo privede sedanji komunistični režim v neko vrsto socializma, ki bi bil podoben angleškemu delavskemu režimu. Na ta način upajo rešiti ti komunisti svoje glave iz usodne izolacije, v kateri se sedaj nahajajo. Ta izolacija bi po njihovem mnenju v slučaju vojne režim in njegove voditelje v prvih dneh pomedla. To je najbrž točno. Ker pa Tito in njegov CK KPJ še vedno upata, da vojne ne bo, si moreta za enkrat še dovoliti, da igraata dvojno vlogo: ideološko na strani Vzhoda, gospodarsko na strani Zapada. Toda ta vloga ne more biti trajna. Ko bo zamorec — Tito — opravil svojo vlogo, bo šel. Čas za to še ni prišel. Zdi pa se nam, da se tudi Titu že piše: mane, tekkel . . .

Z. K.

Pred odločitvijo

Ameriška sodba o nevarnosti
tretje svetovne vojne

Ameriško časopisje piše v zadnjih tednih, odkar so Sovjeti sestrelili nad Baltikom ameriško letalo zelo veliko o nevarnosti tretje svetovne vojne. Izmed različnih izjav omenimo samo sledeče:

General Omar Bradley načelnik glavnega stana ameriških sil je pred kongresnim odborom za oborožene sile utemeljeval povečanje kreditov s trditvijo, da težnja komunizma po nadvladitvi nad svetom ni prav nič popustila. Odbor je generalovo zahtevo sprejel, prepričan, da mora mož dobro vedeti kaj govori.

Senator Millard Tydings, načelnik senatnega odbora za oborožene sile je nedavno v Washingtonu izjavil, da je razmerje med Združenimi državami in Sovjetsko postalo tako napeto, da bi mogel najmanjši dogodek sprožiti vojno. Predsednik Truman je na tiskovni konferenci Tydings-ovo mnenje zavračal čes, da je bilo le nepotrebno razburjanje in trdil, da so izgle di za svetovni mir boljši, kot so bili doslej in da upa, da bodo izdatki za obrambo v prihodnjem računskem letu zmanjšani.

Zanimivo je mnenje Paula Hoffmana, upravitelja evropskega obnovitvenega programa. On je mnenja, da bo Sovjetska doživela ob smrti svojega dosedanjega voditelja notranje pretrse, ki jih bodo Sateliti izrabili, da se bodo otresli sovjetskega nadzorstva s čemer bo komunistična nevarnost zmanjšana in odprta bo pot svetovnemu miru.

Iz omenjenega sledi, da so uradne osebe o nevarnosti vojne različnega mnenja, če so pa že istega mnenja, pa iz posebnih razlogov različno govore. Od naštetih mnenj se zdi najtreznej-

še in tehtnejše Bradley-jevo, kajti ono ni bilo namenjeno javnosti, kot Trumanova izjava in v neki meri tudi Hoffmanova.

V splošnem moramo pa pisanje ameriškega časopisja jemati zelo previdno. Dokler Sovjeti niso preveč izzivalni, tako dolgo se ameriško javno mnenje ne razburja veliko. Šele kadar pokažejo svoje težnje očitno, kot ob priliki berlinske blokade ali pa sedaj ob sestrelitvi avijonov nad Baltikom, javnost prisluhne in uradni krogi podvzamejo kakor korake. Če je pa nekaj časa mirno se javno mnenje spet pomiri. To se je v zadnjih letih ponovno dogodilo.

V kolikor je razvidno iz časopisja sodijo Amerikanci, da Sovjeti pred letom 1952 nikakor ne bodo pripravljeni na vojno. Dobil torej ni resne nevarnosti, razen v kolikor bi Sovjeti šli predač in bi morda le slučaj povzročil spopad.

IVERI

Po vesetih iz Dunaja je pobegnil Sokalovič Janko, šef železniške postaje v Beogradu.

V Italijo je pobegnil Sokalovič Janko, šef železniške postaje v Beogradu.

V marcu so začeli v bližini Zagreba postavljati vrt a lne stroje za nafto.

Jugoslovanska vlada je dobila iz Nemčije na račun reparacij največjo stiskalnico, ki jo je imela Evropa. To je stiskalnica iz Kruppovih tovarn, ki je bila zgrajena v Nemčiji, ko so gradili parnik "Bremen" in ki tehta 1,700,000 kg.

Srbski patrijarh Gavrilko — umrl

Poglavar srbske pravoslavne cerkve v Beogradu, patrijarh Gavrilko je umrl, zadet od srčne kapi, kot poročajo časopisi.

Gavrilko je bil l. 1941. od nacistov odveden v koncentracijsko taborišče. Po rešitvi iz taborišča je nekaj časa živel kot gost rimskega papeža, ki mu je dal na razpolago vilo v Rimu.

L. 1946. so ga povabili v Moskvo. Stalin je spretno vpregel v komunistični voz rusko pravoslavno cerkev, ki naj bi mu služila v borbi komunizma proti rimsko katoliški cerkvi. Vlogo, kakoršno igra pravoslavje v Rusiji in v Romuniji, naj bi prevzel tudi Gavrilko v Jugoslaviji. Patrijarh Gavrilko se je sicer vrnil v domovino, v Beograd, toda ni se dal vpriči v komunistični voz. Radi tega je živel kot ne-

Drobne vesti

Avstralska vlada proučuje možnosti o prepovedi delovanja komunistične stranke.

Doslej je 128 demokrščanskih vodilnih politikov zbežalo iz vzhodne Nemčije.

Na švedskem so odkrili vojnunsko delavnost v korist Sovjetov.

Šef ameriškega glavnega štaba Bradley veruje v zmago zahodnih sil v primeru vojne.

Romunsko poslaništvo v Beogradu je zaprto.

Opozicija očita angleškemu laburističnemu namestniku vonega ministra Strachey-u filokomunistično nagnjenje.

Poljski konzul v Pittsburghu je podal ostavko na svoje mesto.

Bolgarija je odpovedala pošt-ni dogovor z Jugoslavijo.

Ameriška zračna sila obnavlja svoje letalsko oporišče na Grenlandiji, ki so ga uporabljali v zadnji vojni. Postane naj središče za bombnike in padalce v slučaju vojne.

V Parizu pričakujejo, da se bodo socialisti v kratkem vrnili v vladu.

Turčija in Iran, obe dve ogroženi od Sovjetov, koordinirata svojo cestno in železniško mrežo.

Zgleda, da se nadaljujejo pogajanja med jugoslovansko in italijansko vlado v vprašanju Trsta. Obe vladi želita svobodno tržiško ozemlje razdeliti in sicer

kak vjetnik Titovega režima v Beogradu.

Januarja letos je izdal pastirsko pismo, v katerem popisuje komunizem kot lažnjivega socialnega reformatorja, ki zatira človeštvo z infernalnim in dijaboličnim brezverstvom. Med tem časom pa se je velik del srbske pravoslavne duhovščine udinjal Titovemu režimu, ki je to duhovščino organiziral v "Zvezi srbskih duhovnikov." Zadnjo veliko noč je Gavrilko izdal za duhovnike navodila, kjer sicer svetuje k sodelovanju z režimom, obojsa pa kmounistično organizacijo srbske pravoslavne duhovščine.

Zanimive bodo sedaj volitve novega patrijarha. Po statutu, ki je bil izdelan pod vladu kralja Aleksandra, je imel kralj, oziroma vlada velik vpliv pri volitvah patrijarha. Sedaj si bo gotovo lastil tudi Tito te pravice in bo kaj lahko spravil na to mesto sebi poslušnega človeka.

Državni tajnik Dean Acheson je odšel v London v prepričanju, da morajo zapadno-evropske države uporabiti več svojih sredstev za oborožitev, ker sicer bo razlika med oboroženo močjo Zahoda in Sovjetov v nekaj letih tako velika, da bi utegnla sprožiti vojno.

Zapadnjaki se boje, da bo Kreml izrabil obisk Trigve Lie-a Moskvi v svoje propagandne namene.

Tito — boter!

Ali si morete misliti večje komedije? Pa je le res! Samo malo drugače kot je bilo včasih.

V hudirjevo nepriliko je moral spraviti Tita in njegove svetovalce delavce Lebar iz Doljne Bistrice, ki je prosil maršala, da bi let kistni boter njegovega desetega otroka. Tito . . . komunist . . . pa boter pri katoliškem krstu! To vendar ne gre! Toda, če je mogel biti boter kralj Aleksander, zakaj ne bi mogel biti tudi Tito? . . . Toda v cerkev Tito ni šel. Tudi ni storil tega njegov zastopnik podpolkovnik Šeme. Izročil je samo mater in otroku darilo na domu. Kdo je šel v cerkev, "Ljudska pravica" ne pove. Zamolčati pa le ni mogla, da je bil Tito boter. Ta primer pa bo prisilil komuniste, da si bodo za botra izmislili kako drugo komunistično ustanovo, kakor so se že za toliko drugih stvari.

ZA VEČJO JASNOST

Pred časom je dobilo uredništvo od slovenskega izobraženca iz Belgije pismo, ki ga v celoti objavljamo z željo, da bi bili pogledi na naša celotna vprašanja čim bolj jasni.

Spoštovani gospod urednik! Z veseljem sem bral uvodne misli g. dr. M. Kreka, v katerih omenja, da je "Slovenija" glasilo slovenske katoliške skupnosti in zato vabi vse katoliške demokrate k sodelovanju. Pripominja, da časopis sprejema različna mnenja v objavo. To je zelo hvalevredna poteza, ki je mora biti svobodoljuben človek zelo vesel. Različnost mnenj ni zlo, temveč korist; seveda če so izražena na dostojen in dobrohoten način.

Zato si dovoljujem par pripomb, do katerih so me privedle nekatere trditve v raznih člankih doslej izšlih števil "Slovenije." Ne omenjam jih iz želje, da bi zgolj "oponiral" kar mnogi prehitro vidijo v neso-glašanju, temveč prav zato, da bi koristil naši skupni narodni in katoliški stvari. Potrebno nam je mnogo razčiščenj in to predvsem v bolj občutljivih političnih problemih. Sledeče misli se nanašajo pdevsam na članek: Naši cilji in pota. (Št. 2. 19. jan. 1950).

1.) Precej, če že ne popolnoma nejasno je piševo pojmovanje "suverenosti". Ta izraz se vedno pogosteje uporablja in srečuje v raznih razpravljanih o slovenskih političnih problemih. Nikdar doslej pa še nismo imeli prilike brati, v kakšnem smislu se jemlje ta izraz. Suverena država, suveren narod, slovenska suverenost in podobno. To je predvsem važno zato, ker se človeku dozdeva, da ta izraz, ko ga uporabljajo glede slovenskih političnih ciljev nikdar ne krije pojma "suverenosti", ki ga uporablja teorija o državi, oziroma meddržavno pravo. Dokler torej izraz suverenost ne dobi pojasnjenegega smisla, v kakršnem se uporablja, ni nič drugega kot fraza, ki ne pomeni nič od tega, kar naj bi pomenil.

2.) Velika nejasnost je v naših političnih krogih, vsaj na zunaj, glede federativne ureditve. Koliko najrazličnejših federacij je v današnjih političnih tvorbah! Niti dve federativni ureditvi nista enaki. Kakšno federacijo si zamišljajo pristaji federativne Jugoslavije? Saj je sedanja komunistična Jugoslavija z ustavnopravnega stališča popolnoma federativna država. In so - li mar v njej zagotovljene pravice "suverenega slovenstva"? V kakšni federaciji torej bi slovenstvo dobilo resnične garancije za svojo narodno, politično, gospodarsko in kulturno svobodo v smislu suverenosti? To je tista točka, katere se vsi, ki so govorili in še govorijo za federativno Jugoslavijo, zelo izogibljejo in jo puščajo v popolni, skrivnostni nejasnosti. Če so iskreni pristaji slovenske svobode in slovenskih interesov in po drugi strani iskreni "federalistični Jugoslavlani", zakaj ne pokažejo svojega federativnega programa v popolni jasnosti, tako, da bi se v njih programu jasno pokazale garancije slovenske svobode? Želeli bi vedeti, v kakšni meri naj bi se, po njih zamisli in želji, Slovenci vladali iz Ljubljane in v kakšni meri bi morali biti odvisni od beograjskih odločitev. Ali se mar strinjamo s stališčem prof. Djordje Tasića, ki je pred vojno pokazal srbsko stališče glede federativne ureditve Jugoslavije?

3.) Zelo potrebno, naravnost nujno pa bi bilo, da bi pisec članka: "Naši cilji in pota" trditvam dodal dokaze. Za vse nadaljne razpravljanje o slovenskih narodnih problemih bi bil temelj važnosti dokaz na podlagi "zgodovinskih dejstev", "da je za naš narod povezanost in sodelovanje z južnoslovan-

skimi brati z gospodarskih in narodno političnih razlogov očitno najkoristnejše." To je vprašanje, ki ga je treba razčistiti, predno je iti do drugih. Za vse naše programatično delo bi bilo neobhodno potrebno to trditev osvetliti z zgodovinskimi dejstvi in statističnimi podatki. Le na ta način bi mogli iskati za Slovence "optimalno" politično rešitev, ki naj bi bila potem program našega boja.

Upam, da bo avtor omenjenega članka ali kak njegov somišljenik voljan dati pojasnila na zgoraj imenovane nejasnosti. — Tako bo dal podlago za stvarno debato, ki naj bi nadomestila besedno in frazarsko debatiranje. J. A.

* * *

Vsaka od omenjenih treh točk bi zaslužila temeljito obravnavanje, "Slovenija" se bo k tem vprašanjem tudi ponovno vrnila, danes hočemo dati le kratko pojasnilo.

Ad 1.) Piščeva izvajanja se verjetno nanašajo na odstavek: "Ker izhaja v demokratični državi vsa oblast — zakonodajna, sodna in izvršna iz ljudstva, je na tem ozemlju slovenski narod edini, ki suvereno odloča sam in po svojih na svobodnih in tajnih volitvah izbranih zastopnikov o svoji ustavi, zakonih in vladi." "Suvereno odloča," pomeni v tej zvezi, da je slovenski narod sam tisti, kateremu pripada zadnja in vrhovna odločitev o tem v kakšni in kako urejeni skupnosti hoče živeti. Ali naj bo to potem popolno neodvisna slovenska država ali pa kaka bolj ali manj tesna povezanost s sosednjimi državami. Mi lahko delamo načrte, jih celo moramo, toda morali jih bomo predložiti svobodno izbranim narodnim

Slovenski socialni problemi

SLOVENSKA EMIGRACIJA

Ne govorim o novi slovenski emigraciji, ki jo je povzročilo komunistično preganjanje; želimo načeti nekaj vprašanj glede stare emigracije, ki je bila socialnega značaja, to se pravi, da so se vsi slovenski ljudje izseljevali vsled socialnih razmer v domovini.

Najprej nekaj števil. Koliko je Slovencev v Združenih državah ameriških? Koliko je tu starih naseljenecv in njih otrok, ki se še štejejo kot Slovenci? Žalibog glede tega nimamo nobenih točnih podatkov. Na podlagi ameriške statistike pa bi se približno mogle ugotoviti sledeče številke: povzete so iz knjige: Maurice R. Davie, prof. of Sociology, Yale University, "World Immigration".

Od leta 1776 do 1930 se je v U. S. selilo okrog 38 milijonov oseb iz raznih držav: iz Irske blizu pet milijonov, iz Anglije nad 3 milijone, iz nekdanje Avstroogrskce od l. 1820 do 1930 4,132,351 oseb, iz Italije v istem času 4,651,195 oseb.

Koliko se je prselo v U. S. Slovencev?

Prej navedena knjiga navaja, da je prišlo v Združene države iz bivše Avstrije v desetletju 1901 do 1910 vsako leto nad 100,000 izseljencev, po narodnosti: Poljakov 962, Judov 683, Slovencev in Hrvatov 692, Čehoslovakov 494, Italijanov 226, Nemcev 219.

Iz tega razmerja vidimo, da se je sorazmerno izselilo največ Poljakov, Slovencev in Hrvatov iz bivše Avstroogrskce. Jude tvorijo posebno skupino in imajo ali so imeli svoje lastne razloge za izselitev, pri vseh drugih narodih pa so bili vzroki emigracije predvsem socialna beda in pomanjkanje. Med vsemi narodi v bivši Astriji so bili najbolj gospodarsko - socialno zanemarjeni Poljaki in Sloven-

zastopnikom v končno odločitev.

Ad 2) S kakimi paragrafi naj bo zavarovana slovenska svoboda v federativni Jugoslaviji, je vprašanje, ki je nanj precej težko odgovoriti. Kot smo že omenili pod točko 1) je končna odločitev pri narodu samem. Pisec članka "Naši cilji in pota" se s tem vprašanjem sploh ni bavil. Sodimo, da je želja vseh Slovencev, doma in v tujini, da si svojo svobodo, potem ko jo bomo dosegli, čimbolje zavarujemo. Prav gotovo pa bomo morali stvari, ki se bodo tikale celotne državne zveze reševati skupno s Hrvati in Srbi, če se bo naš narod za ohranitev take skupnosti odločil.

Ad 3) O "Zgodovinskih dejstvih" se ni težko prepričati, treba je vzeti v roke le knjige: Dr. M. Kos, Zgodovina Slovencev, Ljubljana 1933, Gruden-Mal, Zgodovina slovenskega naroda in morda še nekatera posebna dela.

Na kratko naj omenimo le, da smo Slovenci zgubili v času od naselitve pa do danes dve tretjini svojega narodnega ozemlja in sicer v glavnem na severu in severu-vzhodu (alpsko-panonska meja), na zahodu zelo malo, na jugu pa smo celo pridobili Belo Krajino, ki je spadala do 12. stoletja k Hrvatski. Odkod nam torej preti nevarnost je jasno.

Glede gospodarskih razlogov naj omenimo le, da je imela naša industrija svoj najboljši in glavni trg na jugu. Na sever in zahod, razen lesa, skoro nismo imeli kaj prodati. "Statistične podatke" je tu v tujini precej težko zbirati.

V splošnem smo pa mnenja, da naj oni, ki se z našimi trditvami ne strinja, poskušajo zbrati "statistične podatke" in pokazati boljše in realnejšo pot. Uredništvo.

približno 3000 Slovencev povprečno vsako leto, potem bi dobili za to dobo nekako 60,000 slovenskih izseljencev. — Tako moremo računati, da se je od l. 1880 do 1914 prselilo v Združene države okrog 214,000 Slovencev.

Seveda so prišli nekateri sem le za nekaj let in se vrnilo zopet v domovino, večina pa se je tu stalno naselila.

Koliko je sedaj v U. S. slovenskih starih emigrantov? Ljudsko štetje v Združenih državah leta 1930 navaja, da je bilo 211,416 njenih prebivalcev rojenh na državnem teritoriju Jugoslavije in od teh je bilo po jeziku 72,138 Hrvatov, 66,793 Slovencev in 27,663 Srbov. Če prištejemo k tem še one Jugoslovane, ki so bil rojeni izven jugoslovanskega državnega teritorija, potem je bilo 1930 v U. S. 79,802 Hrvatov, 77,671 Slovencev in 30,121 Srbov, — 44,822 pa je našela statistika drugih narodnosti, ki so bili rojeni na teritoriju Jugoslavije. Slovencev v U. S. je po tej statistiki še 77,671. — To je prvi rod slovenskih naseljenecv. Slovensko govoreč je navadno le še drugi rod, to so otroci prvih naseljenecv, tretji rod pa po večini ne govori več materinega jezika. Če vse to upoštevamo, potem je v Združenih državah še okrog 200,000 Slovencev, ki še govorijo svoj materin jezik.

Če bi bila pa vsa ta slovenska emigracija ostala na domači grudi, koliko bi bilo danes več Slovencev? Za mali slovenski narod je število 154,000 izseljencev le v Združene države, veliko, preveliko! Če računamo, da se je izselilo v vse države iz Slovenije okrog 300,000 ljudi od l. 1880 dalje, je to približno ena petina vseh Slovencev. . . . kolikor jih je danes. . . . Če bi bila ta množica mogla ostati na domači zemlji, bi danes štel slovenski narod precej nad dva milijona duš.

M. ŠKERBEC

UNO naj pokaže svojo moč!

Tržaški škof mons. Anton Santin je pred dvema tednoma poslal organizaciji Združenih narodov spomenico, v kateri jo poziva, da drži svoje obljube in ustavi strahovito preganjanje, ki ga vrši Titova vlada na Svobodnem tržaškem ozemlju. V svoji spomenici piše škof, naj Združeni narodi vsaj nekoliko poživijo upanje sveta v človečanske pravice, ki so zagotovljene v statutu Svobodnega tržaškega ozemlja. Med drugim piše tudi sledeče:

"Če Združeni narodi niso sposobni zagotoviti najosnovnejše človečanske pravice na tako majnem področju, kdo bo potem še chrnil vero v nje? Civilizirani narodi morajo razumeti usodo tega ljudstva . . . Pas B (to je del tržaškega ozemlja, ki je zasledeno po Titovih četah) tvori skupno vojaško upravo s pasom A. Svobodno tržaško ozemlje je razdeljeno v pas B, ki je v jugoslovanski vojaški upravi in v pas A pod anglo-ameriško. Za celo ozemlje je UN zagotovila svobodno izvrševanje človečanskih pravic. Toda teh pravic se v pasu B ne upošteva . . . Vsi zakoni, oboji: človečanski in božji se tam teptajo. Prebivalstvo je odvisno popolnoma od milosti in nemilosti krajevnih političnih voditeljev, od komisarjev in od policije . . ."

Zadnje "volitve" v pasu B imenuje škof mons. Santin "polne strahot." Takole piše: "Ljudstvo je bilo odločeno, da ostane doma in se ne udeleži volitev, toda policija, ki so jo ojačili s tisoči oseb, ki so bile prevedene v pas B, je udrila v domove in dobesedno vlačila na volišča ljudi, ki jih je prej še pretepala." Na posledice tega ravnanja je nekaj ljudi umrlo," pravi škof, "na stotine jih je bilo ranjenih in poškodovanih, nekateri pa so vsled tega ravnanja znoreli."

Da bi Titov komunistični režim ustvaril nekaj videz svobodnih volitev, je priredil pravo komedijo s tem, da sta nastopili pri volitvah poleg komunistične partije še dve drugi stranki. Eno izmed teh strank so organizatorji te komedije imenovali celo "Kraščansko socialno stranko." Škof mons. Santin piše o tem: "Lahko to trdim, ker imam dokaze v rokah, da je bila prej imenovana stranka (Kraščansko socialna stranka) le stvar jugoslovanske policije. Kraščanska socialna stranka kot politična aktivna organizacija ni na tem področju nikdar obstojala razen na . . . papirju."

S spomenico tržaškega škofa se stinjamo, v kolikor je naperjena proti komunističnemu nasilju Titovcev in se zavzema za človečanske pravice vsega prebivalstva STO-a, Slovencev kot Italijanov. Bojimo se le, da jo bodo italijanski krogi izrabljali v doseg svojih političnih ciljev.

Drobne vesti

"Ljudska demokracija" ne rabi odvetnikov

V celi Sloveniji je danes samo 77 odvetnikov. Pred vojno jih je bilo samo v Ljubljani nad 100. Najstarejši odvetnik je stari notar iz Ljubljane Dr. Andrej Kuhar. Ima že 87 let. Namlajši odvetnik ima 40 let. Odvetniških kandidatov je le 8. Goriška oblast sploh nima odvetnika. — Še vsaka revolucija je odvetniške odpravila. Tako je storila francoska leta 1790, isto je ponovila rdeča leta 1917. Kasneje sta Francija in Rusija odvetništvo zopet uvedli. Toda v ugodnih dneh, ko so revolucionarji delili pravico in so padale glave v množicah, obtoženci niso imeli zagovornikov. Nepri stranost in nezmožljivost sodnikov, ki so bili navadno največji krivoloki revolucije, je bila najbrž tolika, da odvetnikov ni bilo treba. — Po istih potih je šla tudi revolucija v Sloveniji. Odvetnike je domala vse odpravila. Danes jih je samo še 77 in še ti so na najboljši poti, da izumrjejo. Povprečna starost odvetnikov je 62 let. Najbrž pa ne bo posebne škode, če se ti izumrjejo, saj igrajo pred "ljudskimi sodišči" tako žalostno vlogo, da je za obtoženca vse eno, če odvetnika ima ali ne.

Kakor jim je bilo ukazano

Ako kdo misli, da imajo posamezne republike v Jugoslaviji kako samostojnost, se moti. Ni še dolgo tega, kar je bila preosnovana zvezna vlada v Beogradu in že sledijo njenemu zgledu posamezne republike. 29. aprila je bila objavljena tudi preosnova slovenske vlade. Odpravljena so ministrstva za industrijo, za lesno industrijo, za elektrogospodarstvo, za rudarstvo in za komunalne zadeve. Na mesto ministrstev so bili ustanovljeni sledeči sveti: svet za predelovalno industrijo, za energije in ekstraktivno industrijo, za blagovni promet, za kmetijstvo in gozdarstvo ter za lokalno gospodarstvo. Na novo je bilo ustanovljeno ministrstvo za državna posestva.

Za ministre so bili imenovani: Aybelj Viktor, Brejc Tomo, Dolinšek Tone, ing. Žaucar Pavle, Volč Ignac, Janhuba Rudolf in Krese Leopold.

Slovenska komunistična vlada ima tako okoli 30 ministrov. Zato ni čudno, če vsega manjka, saj bo kmalu več ministrov kot delavcev. Na ta način si ustvarja Tito privilegirano kasto svojih privržencev. Tako so dosedaj delali pred njim še vsi diktatorji, pa so kljub temu propadli.

KOLEDAR za leto 1950

Naroča se "Slovenski pisarni 6116 Glass Ave., Cleveland 3, O.) ali pri Ameriški Domovini. Cena \$2.75 (po pošti \$3).

K volitvam v Jugoslaviji

Pseudo volitve v Jugoslaviji, ki so se vršile na ukaz fašističnih mojstrov iz Beograda, so zopet pokazale krvavo sliko Titovega režima. Pokvarjeni žurnalisti beograjskega radija opisujejo na vse mogoče načine Titovo "zmago", ne povedo pa resnice, da so se vršile volitve samo zato, da legalizirajo sedanji fašistični režim in pospešijo povratek v kapitalizem.

Novo skupščino bodo sestavljali sami reakcionarni elementi. Od poslancev je samo 7 delavcev in 6 kmetov. Nosilec liste v Srbiji je n. pr. Moša Pijade, ideolog fašističnega režima in zagrižen sovražnik Sov. zveze. On je sin bogatega trgovca in ni imel nikoli nič skupnega z delovnim razredom. Niti v stari Jugoslaviji se ni nobena stranka upala postaviti takega kandidata za nosilca liste.

Volitve je nadzirala Rankovičeva policija in pazila, kdo si je upal spustiti kroglico v črno skrinjico. Vsi policijski agenti so bili prej opozorjeni, da so osebno odgovorni, da bodo volitve uspešne. Toda kljub policijskemu nadzoru, naporom Titovih agitatorjev in potvorbam volilnih rezultatov, so delavci in kmetje junaško volili proti režimu.

Jugoslovanski tisk in radio priznavata, da je 600,000 ljudi glasovalo proti Titu. V okraju Ljubljana je glasovalo 13 odst. ljudi proti, kar pomeni, da je vsak sedmi volilec bil pripravljen

ljudi riskirati svoje življenje. Na Hrvaškem je v okraju Klanjec glasovalo v črno skrinjico 18 odstotkov, od glasovanja pa se je vzdržalo 24 odstotkov. V Zagrebu je glasovalo proti režimu 25,000 ljudi.

Tako opisuje jugoslovanske volitve moskovski radio! Slika je točna! Toda Moskva pozablja, da je bila slika volitev tudi leta 1945 ista. Takrat pa je moskovski radio proslavljajl Tita in njegovo kliko!

* * *

Kominformski list "Za socialistično Jugoslavijo" pa piše takole:

Tito je vodil volitve s pomočjo podkupovanja, brezobzirnega terorja in s progoni. Toda vse te metode niso mogle upogniti duha jugoslovanskih narodov.

Po zanesljivih poročilih je najmanj 25 do 35 odstotkov ljudi glasovalo proti režimu. Izvoljeni poslanci so sovražniki Sovjetske zveze in delovnega razreda, imperalistični špioni, nacistični kolaboraterji in nekdajni funkcionarji buržujskih strank. 60 odstotkov poslancev je državnih uslužbencev, 13 odstotkov je generalov in oficirjev 18 odstotkov pa kulakov in vodij fašističnih delavskih organizacij. Ti podatki kažejo dovolj jasno, da ima nova skupščina fašistični značaj in da bo poglasovalo proti Titu. V okraju Ljubljana je glasovalo 13 odst. ljudi proti, kar pomeni, da je vsak sedmi volilec bil pripravljen

Prelat Valentin Podgorc - biserni mašnik

Na 10. maja je obhajal pri Gospej Sveti na Koroškem svoj biserni jubilej mašništva znani prelät Msgr. Valentin Podgorc. Prelät Podgorc je eden najbolj znanih in delovnih duhovnikov med koroškimi Slovenci. Kdo ga ne pozna? Saj je skozi dolgo vrsto let posegal v vse panoge slovenskega udejstvovanja med našimi ljudmi na Koroškem.

G. prelät je bil rojen dne 14. februarja 1866 in nastopa že torej 84 leto. Njegova zibelka je tekla pri Sv. Neži v fari sv. Ruperta pri Velikovu. — Svojo prvo slovensko vzgojo je prejel v trdni slovenski družini — pri Mužiku, kot se reče njegov rojstni hiši po domače. Od svojih staršev je podedoval močno telesno zdravje in bistri um. Bog ga je obdaroval še samo s petimi, temveč z desetimi talenti, ki je pa z njimi ves čas zvesto in skrbno kupačeval. In zato si je nabral toliko duhovnega bogastva, da velja za najbolj izobraženega duhovnika v škofiji. Ves čas je bil marljiv kot čebelica in moč neizprosnege reda ter trdnosti neomajnih načel. Poleg čudovite jasnosti mu je Bog dal tudi izredno zvence glas in se gre v petju in pridigi še sedaj kosat z vsakim mladeničem. Ze kot dijak in bogoslovlec se je vedno poganjal in zavzemal za pravice Koroških Slovencev, posebno pa kot duhovnik. Korošci so ga imeli dolga leta za svojega voditelja. Mnogostransko je bilo njegovo delo. Kot mlad duhovnik je bil vzgojitelj dijakov v celovškem Marijanišču, kjer je polagal temelje vsem koroškim inteligentom. Pozneje je postal profesor veronauka na celovškem učiteljsišču pri Uršulinkah. To službo je opravljal dolga, dolga leta in je vzgojil skoraj dva rodova. — Njegove gojenke se ga spominjajo z največjim veseljem in hvaležnostjo in ga še zdaj vedno obiskujejo. Spisal je celo vrsto knjig, slovenskih in nemških.

Dolgo vrsto let je bil slovenski pridigar v cerkvi Sv. Duha

v Celovcu. Ljudje so ga silno radi poslušali, ker je bil v svojem govoru tako jase in originalen. Mnogo je govoril tudi po slovenskih farah na raznih slovesnostih. Skoraj nikjer ga ni manjkalo. Velikanske zasluge ima za celovško Mohorjevo družbo, ki ji je bil več let predsednik in upravitelj njenih posestev na Koroškem.

Bil je tudi lastnik, založitelj in zvest sodrudek verskega slovenskega lista "Nedelja." — Prelät Podgorc je tudi oče koroškega slovenskega združništva. Zadrudništva še zdaj v starih letih ni dal iz rok, in še vedno dela z mladeniško navdušenostjo.

Njegov najljubši študij je še zdaj: sveti očetje. Poseben njegov ljubljeneč je sv. Avguštin. Tega zna skoraj na pamet. Pripravljen ima zanimivo knjigo za črk v latinskem jeziku: zbral je vse citate sv. Avgušтина po abecednem redu, kar bi bila knjiga neprecenljive vrednosti predvsem za duhovnike in izobražence.

Tudi v sedanjih zmešanih razmerah se prelätu Podgorcu ni zavrtelo v glavi. Od začetka je razumel položaj v naši domovini. Ko so prišli begunci iz Slovenije, jih je on edini razumel, ali jih vsaj ni obsojal. Takrat je izpraznil svojo jedilno shrambo in svojo deurnico. Begunci, zlasti inteligenti, so se ves čas k njemu zatekali in ko niso imeli nikjer zatočišča in prijazne besede, so jo gotovo dobili pri g. prelätu Podgorcu. Begunci tega ne bodo nikdar pozabili.

V zibelki slovenstva, pri Gospej Sveti, obhaja sedaj ta veliki Slovenec svoj diamantni jubilej. Velikanska katedrala sv. Modesta je bila dne 10. maja gotovo nabito polna. — Ljudje so poslušali in strmeli nad srebrnim zvonom glasov mladeniškega starčka, 84 letnega prelata Podgorca. Pravijo, da je imel za svoj jubilej sam slavnostno pridigo hvaležnosti do Boga. Ko bomo dobili poročilo o slovesnosti, bomo poročali o njej.

G. prelätu kličemo ameriški Slovenci: na mnoga leta!

P. O.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskop. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, Com in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois
 1. podpredsednik: STEVE J. KOSAR, 2222 No. Major Ave., Chicago 39, Ill.
 2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
 Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Line St., Joliet, Ill.
 Zapisnikar: JOHN NEMANICH, 650 N. Hickory St., Joliet, Illinois
 Blagajnik: ANTON SMREKAR, 1012 Vine St., Joliet, Ill.
 Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, Wilton Center, Peotone, P. O., Ill.
 Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 1748 W. 21st St., Chicago, Illinois
 ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
 JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
 MARY KOVAIC, 2456 So. Avers Ave., Chicago, Illinois
 FRANK LESS, 1206 Chestnut St., Ottawa, Ill.
 Predsednik Atletičnega odseka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. jan. 1950 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodbin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustnovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani (caml) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (asesments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 119.93% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Line St., Joliet, Ill.

Društvo sv. Družine št. 11 DSD

Pittsburgh, Pa. — Cenjeno članstvo! — Zopet vas je precejšnje število takih, ki ste zastali po več mesecev z plačevanjem asesmentov. Vsled tega vas vabim na našo redno sejo, ki se bo vršila v nedeljo 28. maja ob pol desetih dopoldne v dvorani na 57. cesti. Naprošeni ste, da pridete plačat dopolne na sejo in ne šele popoldne po seji, kajti denar nabran na seji dopolne se še istega dne popoldne odpošlje na gl. urad. Zato smo določili 4. nedeljo v mesecu za sejo, da se denar v enem dnevu zbere skupaj in odpošlje tja, kamor spada.

Kdor ne more prihajati na

VAS MUČI REVMAZIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG

slovenska lekarna
 15702 Waterloo Rd.

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
 Ivanhoe 1-2237

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Protect Against VITAMIN DEFICIENCY With

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

Each One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule furnishes the full basic daily quantity of five vitamins whose requirements in human nutrition have been established.

You can't buy better vitamins no matter what you pay for them. One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules are guaranteed to be full potency, as shown on the label.

Make One-A-Day your Buy Word for vitamins. Get them at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
 Elkhart, Indiana

seje, tak naj izroči društvu pripadajoče prispevke pred sejo. V začetku tega leta so bila poslana obvestila vsem onim, kateri zaostajajo s plačevanjem asesmentov, da jih društvo ne bo zalagalo. Zato pa naj vsak član in članica pogleda v svojo plačilno knjižico, da se prepriča do kdaj ima asesment plačan. Kdor dolguje več kot dva meseca zgubi vso podporo, katero deli naša družba.

Če bi pa kateri član ali članica bila v denarni stiski, tak pa naj se zgasi na društveni seji ter vpraša za posojilo na svoj certifikat. Odbor pa pod nobenim pogojem ne sme jemati denarja iz društvene blagajne brez dovoljenja članstva. Saj gotovine tudi ni na rok, ker je večina vse naloženo v bondih in tistih bondov so gospodarji "War Bond Saving kluba," pa tudi taki vlagatelji, ki imajo navado dolgovati društvu za več mesecev asesment, niso gospodarji društvene imetje, ampak so to društveni dolžniki. Zadnjih šest let kar obstoja ta klub, je društvo izgubilo na obrestih pri nekaterih nad \$18.00 — prejelo je in povrnilo se bo pa \$15.00. Kam bi društvo prišlo, če bi bili vsi člani taki plačniki?

Z našim dosedanjim zalaganjem malomarnih članov in članic ni naše društvo doseglo nikakega uspeha in tudi priznanja ni bilo. Res je, da smo zato združeni, da si med seboj pomagamo in podpiramo v slučaju bolezni, nesreče in smrti, toda paziti moramo, da izpolnimo tudi svoje dolžnosti napram društvu in DSD. Opozorjamo prizadete še enkrat, da pogledate v svoje plačilne knjižice in ko zapazite, da dva meseca nista plačana, se spomnite na ta opomin, pa bo mir v Družini. — Z bratskim pozdravom, Tajnik.

Issued Every Thursday for the Yugoslavs in Wisconsin
 Tedenska priloga za Slovence v Wisconsinu

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
 All Communications to
 OBZOR PUBLISHING COMPANY
 830 So. 5th St.
 Milwaukee 4, Wis.
 Tel. Mitchell 5-4373

LOKALNE VESTI

Zanimiv in hvalevreden članek ge. Marie Prislana o ameriških Slovencih

V "Wisconsin Magazine of History," ki izhaja četrtletno v Madisonu, Wis., sedežu wisconsinške državne vlade, in ga izdaja Wisconsinška državna družba za zbiranje zgodovinskih podatkov ("State Historical Society of Wisconsin"), je ga. Marie Prislana v njegovi letošnji marčevi številki napisala o ameriških Slovencih lep in zanimiv članek, ki zasluži vse priznanje in hvale, zlasti s strani nas Slovencev. — V 16 tiskanih strani obsegajočem članku (6x9 formata) je poleg štirih strani krasnih slik v bakrotisku iz Slovenije in naših narodnih noš, spretno nanizala pomembnejše dogodke in važnejše izčrpe iz zgodovine ameriških Slovencev od početka njihovega priseljevanja v to deželo (pred približno 100 leti) pa do danes.

Hvalevredno omenja v njem naše podporne organizacije in kulturne aktivnosti, naše pionirje in kulturne delavce ter vse vidnejše može, ki so se povzpeli do odličnih mest na ameriški pozornici in v ameriški zgodovini sami, od škofa Frederika Baraga do governerja Franka Lauschea. Posebno poglavje pa posveča v članku seveda Slovincem v Wisconsinu. — Ga. Prislana je s tem informativnim člankom o ameriških Slovencih doprinesla tako za nas same kot za informacij željno ameriško javnost nov, dragocen prispevek k splošni ameriški zgodovini, za katero ji gotovo smemo biti hvaležni vsi. Zlasti pa oni, ki vedo, koliko truda in vztrajnosti, poleg odgovornosti, zahteva zbiranje takih podatkov za revijo, iz katere črpajo svoje lastne informacije najresnejši raziskovalci ameriške zgodovine in navšje zgodovinarske avtoritete dežele. Kdor bi želel kopijo ter revije s člankom ge. Prislana, naj piše na Wisconsin Magazine of History, State Historical Society of Wisconsin, 816 State Street, Madison 6, Wisconsin. — Posamezna številka tega magazina stane 90c, s poštnino \$1.00.

"Na znanje petokolonašem!"

"Milwaukee Journal" z dne 10. maja je na uredniškem mestu prinesel pod gornjim naslovom članek, o katerem mislimo, da bo zanimal tudi vse tiste naše Slovence, ki ob vsaki priliki hite na vsa usta zatrjevati, da "niso komunisti", ampak ki ob vsaki priliki takoj zatem z enako hito podpirajo in zagovarjajo vse, kar počno komunisti, naj si bo Titovega kova ali Stalina kova. Odvisno je, kdo iz

Tune in... the
AMERICAN-JUGOSLAV
 (SLOVENIAN)
RADIO HOUR
 OF MILWAUKEE

A Program of Classical and Folk Music of Slovenia

Every Sunday Morning
 11:00 to 12:00
 C. S. T. WEXT NOON
 1430 Kilocycles

English and Slovene Announcements!

med obeh rdečih "maršalov" jim je bilj vseč. Ker ima naš ameriški FBI take simpatizerje komunistov, ki sami "niso komunisti", lepo razpredelene v različne "kategorije" ter torej nihče ne ve, kdo je zapisan kot "petokolonaš" in kdo ne (zapisan pa je — o tem je lahko kar prepričan — vsak, kdor je na kakem neprikladnem mestu kdaj pregoreče kazal svojo "naprednost" in se mešal v družbi katere izmed "subverzivno" znamenovitih organizacij) bo torej dobro, če ta članek prečita tudi oni, katerim bi drugače morda nikdar ne prišel pred oči. Da torej ne bo treba komu kdaj jokati, češ, "ja, saj nisem vedel" in pa da se izognemo kakemu morebitnemu očitku, da smo pri prestavi v slovenščino sami kaj svojega dodali, ga ponatiskujemo originalno v angleščini:

Notice to Fifth Columnists

"The FBI is ready, if war should break out, to round up persons dangerous to the internal security at a moment's notice, Atty. Gen. McGrath said at Atlantic City.

Precedent would indicate that the attorney general knows what he is talking about.

There was great fear, back in 1940 and 1941, about the pro-Nazis in this country. Here in Milwaukee, there was concern about members of the Volksbund and the German-American Citizens' alliance and affiliated groups. Citizens pre-

KARL MAUSER:

KAPLAN KLEMEN

ROMAN

"Ljubezen še vereje ne izgradi, kaj šele hiše. Nesreča iz revščine raste. Zato je na bajto ne dam."

Ukrivil je palec in ga zataknil za telovnik.

Klemen je videl, da je rekel zadnjo besedo.

Ko je Nežiko poročal, mu je bilo hudo. Prepričan je bil, da bo ljubezen, ki bo zrasla iz tega zakona, mrzla kakor kačja koža.

Toda pred Boltarjevo trmo je bil brez moči.

dicted that the pro-Hitlerites would do a lot of damage to our war effort if war should come.

Then came Pearl Harbor day. Within 24 hours, the FBI had arrested more than 1,000 Japanese throughout the land. The next day, after declaration of war against Germany and Italy, FBI agents moved swiftly and surely against those suspected of allegiance to Hitler and Mussolini. In Milwaukee, more than 100 enemy aliens considered dangerous were interned before the week was up.

The FBI took such good care of the fifth column in World War II that sabotage was almost unknown. There is no reason to believe that it will not be equally efficient against another fifth column should the need arise.

"The FBI is ready to move at 12 o'clock tonight," said Atty. Gen. McGrath. That is a highly comforting assurance."

Počasi so prihajali trenutki. Župnik so se umikali v kot in Klemen je prevzemal vsa bremenja.

Prvo poleno mu je zagnal župan.

Klemen je koj v začetku videl, da se je novega kaplana ustrašil. Ko se mu je predstavil in segel v roko, ga je s sivimi očmi preletel od vrha do tal.

"Z župnikoma sva dobro orala. Star gospod je, ki se nikamor ne utikava. Upam, da se bova tudi midva lepo razumela."

Županove besede Klemenu niso bile všeč. Bile so čudno zahrbtnje, kakor z napisom: Do sem in ne dlje.

Že pri svidenju sta se hladno razšla.

V županovi kajži je gostovala stara Marjeta, ki se je največ preživljala z beračenjem. Vse do zadnjega jo je župan pustil z mirom. Nenadoma se je domislil, da bo kajžo sam potražoval. Zaman so bile Marjetine prošnje.

Klemen je dolgo omahoval. Nazadnje se je le odločil. Smilila se mu je reva, ki je prišla vekat k njemu.

Očel je k županu. Sprejem je bil hladnejši, kakor je mislil.

Klemen je udaril kar v sredo.

"Zavoljo Marjete sem prišel. Pustite jo v kajži."

(Dalje prihodnjič)

DELO DOBIJO

Help Wanted

Waitresses, nightclerk, pastry cook, office girl, maids and a dishwasher operator. Also employment for refugees.

Christiania Lodge
 Summer Resort
 Edwardsburg, Michigan

(98)

Za hišno čiščenje

Sprejme se Slovenko za hišno čiščenje podnevi. Naj pokliče GL 1-7934.

(98)

Barvar dobi delo

Sprejme se barvarja za delo zunaj in znotraj. Pokličite po 6 uri zvečer MU 1-3729.

(98)

Ženska dobi delo

Priletna ženska dobi delo, da bi kuhala za 3 osebe na farmah; nobenega drugega dela. Plača po dogovoru. Naj se zgasi od 8 zjutraj do 2 popoldne na — 20358 Lindberg Ave. v Euclidu.

(99)

MALI OGLASI

Stanovanje iščeta

Novoporočenca nujno potrebujejo stanovanje, 3 ali 4 sobe. Oba sta zaposlena ter mirna in zanesljiva. Kdor ima kaj primerne, je prošnja, da pokliče EN 1-2065.

(100)

Zakonski par

Mlad zakonski par z otrokom, išče 4 ali 5 sob v st. clairski okoli. Dasta lahko priporočila. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče EN 1-4351.

(100)

Dve sobi v najem

Dve opremljeni sobi, z vsemi udobnostmi, se da v najem. Jako pripravno za enega ali dva moška. Naslov dobite v uradu tega lista.

(99)

Sobe iščeta

Slovenska mati in sin bi rada dobila v najem 3 sobe, bi sama papirala, če je potreba. Kdor ima kaj primerne, je prošnja, da pokliče HE 1-6488.

(98)

Par išče sobe

Mlad zakonski par išče 3 ali 4 neopremljene sobe v slovenski naselbini na vzhodni strani mesta, v St. Clair sekciji. Kdor ima kaj primerne, je prošnja, da pokliče EX 1-8965.

(x)

Za vaše počitnice

ste vabljeni, da pridete v

Christiania Lodge

Slovensko letovišče

Hotel ima 30 sob z pršno kopelj zraven. 17 kot ima vsaka svojo pršno kopelj. Centralna obednica, z ameriško-slovensko kuhinjo. Vskokovrstni športi — privatno obrežje, vožnja na čolnu in ribolov. Sprejemamo goste za preko noči 260 milj izven Clevelanda, na U. S. cesti 112. Pišite po informacije je

CHRISTIANA LODGE

Dominik Krasovec, lastnik

Edwardsburg, Mich.

Tel.: 9126 2 5

PRIHRANILI SI

BOSTE DENAR,

ČE POSETITE NAŠO

RAZPRODAJO!

Oblak Furniture Co.

6612 ST. CLAIR AVE.

MAX'S AUTO BODY

SHOP

MAX ZELODEC, lastnik

1109 E. 61st ST.

TEL. UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in

barvanje vašega avtomobila.

Delo točno in dohro.

10¢

ORDINARY DIME



A Dime Spent for Electricity is a BIG DIME

You may think of a dime as just "chicken feed" in these days of high costs. But low-cost electricity in the Milwaukee area makes a dime's worth of electricity a big buy. For instance, in the average home, a dime buys enough electricity to easily take care of a month's washing.

10¢

ELECTRIC DIME TEN YEARS AGO

Each dime spent for electricity by our average residential customer buys 15% more than it did ten years ago. It is a bigger dime than ever before. Yes—the nickels, dimes, quarters and dollars you spend for electricity bring you more than ever for the money.

10¢

ELECTRIC DIME TODAY

The All-Electric Dime is Biggest of All

In the All-Electric home each dime spent for electricity buys more because All-Electric homes get the advantage of the low step in the electric rate. You, too, can get more electricity for your money by going All-Electric — the One Way to Convenience, Cleanliness, Comfort, Economy, Safety.

10¢

LC-5A-50

WISCONSIN ELECTRIC POWER COMPANY
 The Electric Company • Milwaukee, Wisconsin



Prevarani detektiv

(ROMAN)

"Dajte, da skončam. Sklenili ste, da skrbno čuvate skrivnost vaše osebnosti in da boste nastopili kot mož iz nižjih redov človeške družbe — kot komediant — pri tem ste pa dognali, da vas bo delikatnost vaše osebnosti lahko izdala. Videli ste naprej kakšen vtis naredite na sodniji, ko odstranite svoje hrapave, obrabljene škornje in se prikažete tedaj lepe, čiste noge, kajti noge so enako čiste kot so vaši prsti. In kaj ste torej naredili? Zljili ste vodo iz kozarca, ki je bila v vaši celici, potem ste pa brodarili po blatu, ki je nastal na tleh neposnažene celice, ki je bila sicer polna prahu."

Tekom teh besed si lahko opazoval na obrazu jetnika strah, potem pa zopet nepričakovano začudenje, končno pa očitno veselje.

Ko je bil sodnik gotov s svojim govorom se sodnik ni mogel zadržati, da se ne bi krepko zasmeljal in torej ni mogel takoj odgovoriti.

"Aha, do tega torej človek pride, če išče okoli dvanajst ali štirinajst ur," reče jetnik kakor hitro mogoče. To pot pa ni bil obrnjen proti sodniku pač pa proti detektivu Vernierju. "Ah, gospod policaj, do-

bro je, če je človek toliko bistroumen, toda ne preveč. Resnica je, da ko so me odpeljali na policijsko postajo, je minulo 48 ur, izmed katerih sem preživel 36 v železniških vozovih, in ves ta čas si nisem sezul čevljev. Moje noge so bile rdeče, napete in žgale so me, kot bi jih imel v ognju. In kaj sem torej naredil. Obliž sem jih z vodo. Kar se pa tiče vaše sumnje, da imam mehke, bele noge je pa vzrok, ker jih negujem. Sicer pa skoraj nikdar ne nosim drugega na nogah kot copate, ker imam pač tak poklic. In to je resnica. Ko sem zapustil Leipzig, sem posedoval en sam par škornjev, in še ti so bili obrabljeni. Podaril mi jih je gospod Simpson."

Vernier se udari po prsih. "Norec, abotnež," premišljuje. "Čakal je, da ga tozadevno zaslišijo. In ko je ta možki videl, da sem si nastrgal prah z njegovih nog, je že vedel, zakaj ga bom rabil. Iskati je torej začel izgovor in ga tudi dobil — prav verjeten je ta izgovor, vsak porotnik mu bo verjel."

In sodnik Segmueller je imel enake misli. Toda niti začuden niti osupel ni bil radi lo-kavosti jetnika.

"Dajmo, da nadaljujemo,"

reče. "Ali še vedno vztrajate pri svojih zatrilih, jetnik."

"Da."

"Dobro. Tedaj sem prisiljen izjaviti, da trdite nekaj, kar ni resnica."

Ustnice jetnika se stresejo ko jecljavo odgovori:

"Naj se zadavim pri prvem griljaju kruha, ako sem izjavil eno samo laž."

"Eno samo laž?—Čakajte!"

Sodnik vzame iz svoje pisalne mize model stopinj, katerega je naredil Vernier. Pokaže ga jetniku in reče:

"Povedali ste mi, da so bile dotične ženske visoke kot grenadičji; sedaj pa poglejte modele vtisov stopinj, ki so jih ženske zapustile za seboj. Rekli ste, da sta bili ženski črni kot krti, toda priča vam bo povedala, da je bila ena izmed žensk majhna, delikatna blondinka in je imela jako sladak glas."

Sodnik pogleda jetniku v oči potem pa počasi nadaljuje:

"In ta priča je kočijaž, katerega kočijo sta najeli obe ženski na Chevrelet cesti, ko sta bežali iz pivnice."

Ta izjava je padla na jetnika kot strela; bled je postal, tresel se je in moral se je nasloniti na zid, da ni omahnil.

"Ah, govorili ste resnico," neusmiljeno nadaljuje sodnik. "Kdo je bil torej oni možki, ki je čakal na vas, dočim ste se vi tudi mudili v Poivriere. Kdor je vaš sozaratnik, ki se je drznil priti v sobo vdove Chupin, potem ko ste bili vi aretirani in odpeljani. Kaj je iskal v pivnici, najbrž kako pismo ali kaj enakega. Skušal je to najti v žepu predpasnika vdove Chupin. Kdo je ta uda-

ni in pogumni prijatelj, ki se je delal pijanega in sicer tako uspešno, da je celo policijo potegnil, tako da so ga spravili v isto celico z vami? Ali se drznete zanikati, da niste z njim skovali načrt vaše obrambe. Ali morate zanikati, da ta sozaratnik ni povedal vsega vdovi Chupin, kako se mora obnašati in kako govoriti?"

Jetnik je napel sedaj svoje skrajne sile in je zopet postal mojster položaja.

"Vse to," reče z rezkim naglasom, "je navadna iznajdba policije."

Ko se je jetnik skoro zgrudil pod silo te zadnje obtožbe, je sodnik srce kar trepetalo.

"Oslabej je," si misli, "podaja se — je že moj."

Toda v istem času je bil sodnik prepričan, da bo potrebnih še več napadov, kot je bil prvi, predno bo zločinca omehčal.

In še z bolj resnim glasom nadaljuje sodnik:

"Vidim, da hočete vse, tudi najbolj očitne dokaze."

Obraz jetnika je postal kot vlit iz bronu. Najbrž je grneko obžaloval svojo slabost, kajti v očeh se mu zasveti strupen blešč.

"Kakšni dokazi!" zakriči s hresčecim glasom. "Romantika, katero je iznajdla policija, je seveda verjetna; tega ne morem zanikati, toda zdi se mi, da je tudi resnica očitna. Pri-povedovali ste mi o nekem kočijažu, ki sta ga najeli dve mali ženski — toda kdo mi more dokazati, da sta to isti ženski, ki sta pobegnili iz proklete beznice."

"Policija je sledila sledovom: stopinj v snegu."

"Ponoči, preko praznega polja, v katerem je vse polno vdrtin in po raztegnjeni ulici, ko je padal droban dež in se je sneg začel topiti! Kdo vam bo kaj takega verjel."

Morilec stegne roko proti Vernierju in reče z glasom, iz katerega je bilo čitati kruto očitjanje:

"Človek mora imeti v resnici veliko zaupanje do samega sebe ali pa divje poželjenje, da se vzbne naprej, da zahteva, da se odreže človeška glava na podlagi takih dokazov kot so vaši!"

Dočim smehljačoji pisar urno hiti s peresom po papirju, pa zamrmra sam s seboj:

"Pušica je to pot zadela tarčo v sredino!"

To očitjanje je bilo v resnici videti pravično, kar je Vernierja močno pogrelo. Bil je tako razjarjen, da je pozabil kje se nahaja, planil je kvišku in divje zakričal:

"Ta okoliščina bi bila majhnega pomena," zakriči, "ako bi ne bila ena sama iz dolge verige—"

"Mir!" reče sodnik.

Pctem se pa obrne proti jetniku in reče:

"Sodnija nikakor ne rabi dokazov in pričevanj svojih policijskih agentov, predno jih na-

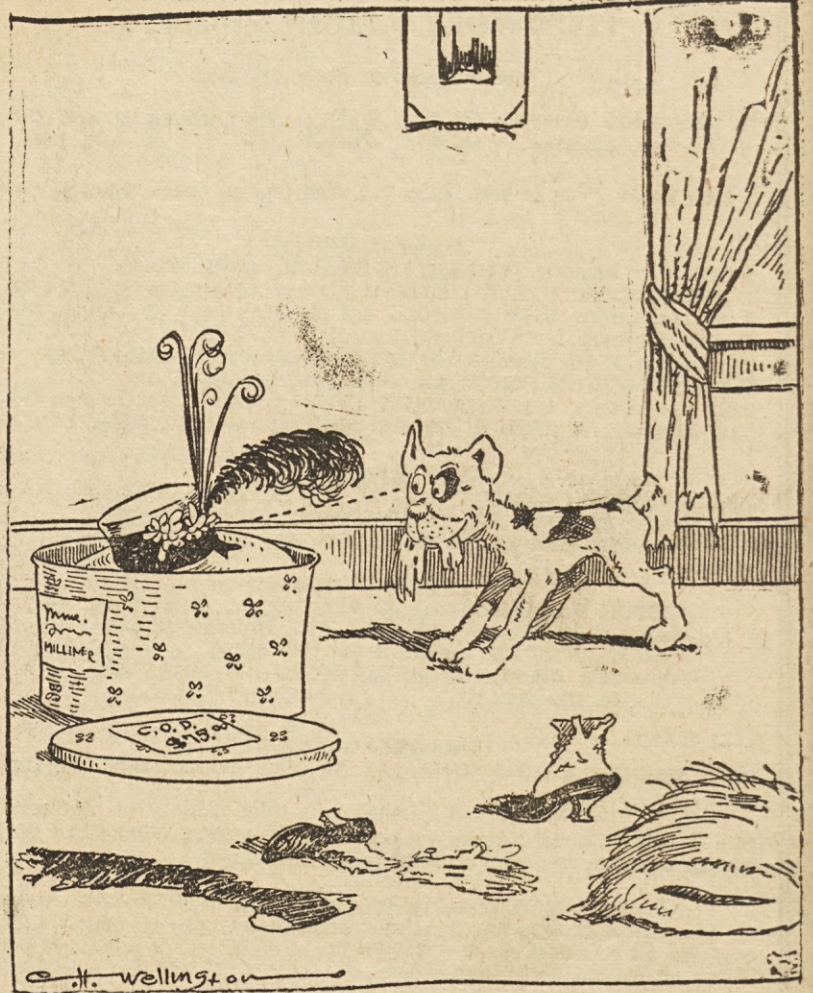
tančno ne prouči."

"Vseeno," mrmra jetnik. "Rad bi videl dotičnega kočijaža."

"Nič se ne bojte; ponovil bo svoje pričevanje v vaši navzočnosti."

(Dalje prihodnjič).

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride



MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

"Loomcraft" moda teh hladnih, kristalno belih

Wear-a-Year

EYELET TRIM

Camisole
Slips

1.99



MERE 32 do 40

v beli ali rožasti

Da boste ljubko kukali skozi vašo poletno bluzo! Famozne "LOOMCRAFT" kvaliteta bombažesta bela z široko camisole na vrhu in široko eyelet naramnico. Fino narejene, da se lepo prilagajo, so udobne, ter popolnoma pralne.

Naročila po telefonu se sprejemajo v ponedeljek od 9 zj. do 9 zvečer—pokličite Cherry 1-3000

BASEMENT LINGERIE DEPARTMENT

ŽENE!

TO JE NAJBOLJŠI NAKUP

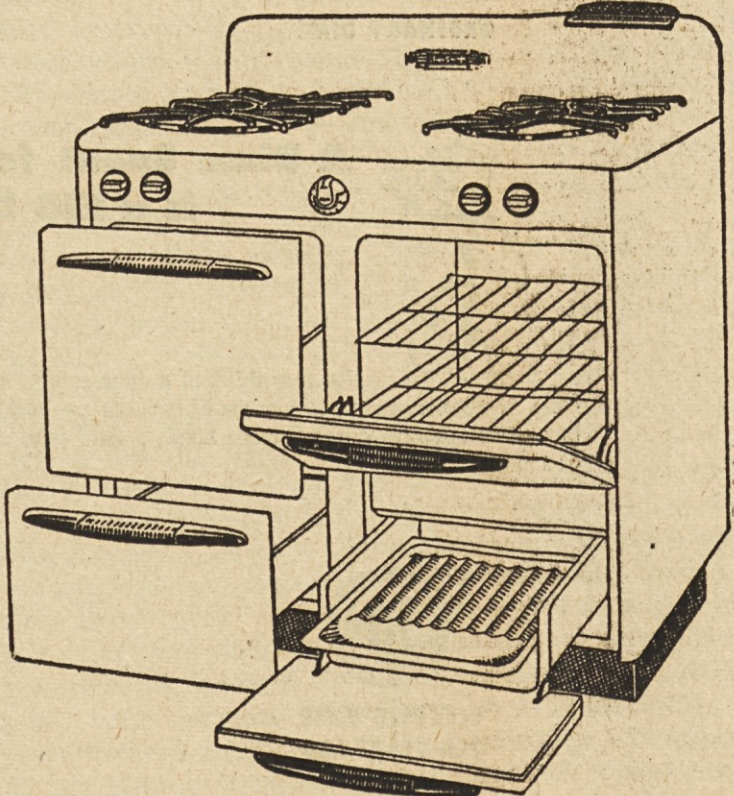
Plinske peči
V ZGODOVINI

Prihranite!

\$40

ODIN plinska Beauty
peč št. 105

- Vrhnji del je razpredeljen in iz čisto belega porcelana
- Obdrži svojo originalno barvo
- Nima razpok ali manjših kotičkov, kjer bi se nabirala navlaka
- Se prav lahko sčisti
- Ima prostor za velike lonce
- Pečica je iz enega komada iz porcelana
- Ima Robertshaw kontrolo za toploto
- Je popolnoma insulirana z Johns-Manville Rock Wool
- Ima en velik "burner"
- Ima tri standard "burnerje"
- Majhni krožniki iz kroma pod "burnerji" se z lahkoto odstranijo za čiščenje
- Pražilni oddelek se lahko porabi za ohranitev jedi na toplem
- Ogrodje je električno zvarjeno
- Ima veliko prostora za spravo posode
- Vrata in predali se ob dotiku prsta zapro



SAMO

\$99.50

W. F. Hann & Sons Co.
15505 Euclid Ave.
MU 1-4200

Vabimo Vas, da si pridete ogledati to fino, na trgu najbolj ekonomično peč, katere bo okras vsaki kuhinji in vsaki gospodinji v ponos



Louis Planinc



Mario Kolenc